

Полтавська гімназія «Здоров'я» №14

Навчально-методичний посібник.

Технологія оздоблення одягу

*(методичні розробки уроків до варіативного модулю
«Технологія оздоблення одягу» 7-9 класи)*

Полтава-2017

Автор: Куратнік Тетяна Вікторівна, вчитель трудового навчання та технологій
Полтавської гімназії «Здоров'я» №14

Посібник створено відповідно до вимог чинної програми предмету «Трудове навчання» в загальноосвітніх навчальних закладах.

Навчально-методичний посібник містить теоретичні та практичні відомості з варіативного модулю «Технологія оздоблення одягу», календарно-тематичне планування, розгорнуті методичні розробки уроків з використанням новітніх методів навчання, запропоновані інформаційні картки та допоміжні матеріали до уроків.

Рецензент:

Цина А. Ю - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри виробничо-інформаційних технологій та БЖД Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка

Друкується за рішенням наукової ради Полтавської гімназії «Здоров'я» №14
Протокол №__ від_____

Зміст

Методичні рекомендації.....	
Календарне планування.....	
Урок №1. Загальні відомості про оздоблення одягу.	
Практична робота. Вивчення видів та способів оздоблення одягу.....	
Урок №2. Конструкційні матеріали та їх вибір. Матеріали хімічного походження (штучні, синтетичні) та їх властивості.	
Практична робота.. Дослідження властивостей хімічних волокон.....	
Урок №3. Термінологія ручних, машинних та вологотеплових робіт, які застосовуються під час виконання оздоблювальних робіт.	
Практична робота. Виконання ручних та машинних швів.....	
Урок №4. Технологія виконання оздоблювальних елементів (жабо, кокіл'є, банти, волани, канти, оборки, буфи тощо).	
Практична робота. Виконання бантів.....	
Урок №5. Технологія виконання оздоблення сутажем, тасьмою, руликом, шнурами, помпонами та китицями.	
Практична робота. Виконання оздоблення помпонами та китицями.....	
Урок №6. Технологія оздоблення виробів ручними швами, вишивкою, бісером, штучними квітами, плетеними елементами, макраме	
Практична робота. Виконання оздоблення штучними квітами.....	
Урок №7. Практична робота. Визначення завдань проекту. Добір проектного виробу.....	
Урок №8. Практична робота. Створення ескізного малюнку виробу з оздобленням.....	
Урок №9. Практична робота. Підбір матеріалів та інструментів для виготовлення виробу.....	
Урок №10. Практична робота. Розробка технологічної послідовності виготовлення виробу.....	
Урок №11. Практична робота. Підготовка деталей виробу.....	
Урок №12. Практична робота. Виготовлення оздоблення.....	
Урок №13. Практична робота. Оздоблення виробу.....	
Урок №14. Практична робота. Кінцева обробка виробу.....	
Урок №15. Контроль якості роботи з оздоблення виробу.....	
Урок №16. Захист проекту.....	
Матеріали до уроків.....	

Методичні рекомендації

Навчально-методичний посібник розроблено згідно вимог чинної Навчальної програми з трудового навчання для учнів 5-9 класів та діючого Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти.

Методичний посібник містить розробку тематичного модуля «Технологія оздоблення одягу», що пропонується на вивчення у 8-9 класах варіативної складової навчальної програми.

Зміст модуля передбачає оволодіння учнями технологією **оздоблення одягу**.

У першому розділі «Основи технології оздоблення одягу» передбачено ознайомлення учнів із видами оздоблення, матеріалами і інструментами, які використовуються для його виготовлення, опановують технології виконання оздоблювальних елементів (учитель добирає із кожного виду той чи інший елемент для виконання учнями).

Зміст другого розділу «Проектування оздоблення та оздоблення виробів» передбачає виконання проекту. Учні обирають виріб для оздоблення, проектують оздоблення та виконують його. Складність техніки оздоблення має відповідати віковим особливостям учнів. Оздоблення одягу запропонованими техніками не потребує дорогих матеріалів, інструментів та складного обладнання.

У третьому розділі «Презентація оздоблених виробів» передбачено презентацію оздоблених виробів. Вивчаючи матеріал модуля, треба ознайомлювати учнів із професіями, які характерні для даного виду діяльності. Під час виконання робіт необхідно приділяти увагу правилам безпечної праці, організації робочого місця та санітарно-гігієнічним вимогам.

Одними із завдань, що поставлено перед учителем трудового навчання під час вивчення варіантної складової (один блок — 16 год), є:

- формування цілісного уявлення про сучасні технології виробництва;
- набуття учнями досвіду провадження технологічної діяльності, партнерської взаємодії і ціннісних ставлень до трудових традицій;
- формування технологічних умінь і навичок учнів під час виконання творчого проекту;
- ознайомлення учнів із виробничим середовищем, традиційними, сучасними і перспективними технологіями обробки матеріалів, декоративно-ужитковим мистецтвом;
- формування здатності розвивати надбання рідної культури з використанням засобів декоративно-ужиткового мистецтва;
- сприяння усвідомленню учнями значущості ролі технологій як практичного втілення наукових знань.

На реалізацію цих завдань й спрямовані матеріали, надані в посібнику, а саме:

- календарне планування уроків трудового навчання ;
- розробки уроків за всіма темами та додатковий матеріал до уроків;
- інструкційні картки для виконання практичних робіт;
- тематичні майстер-класи;

 зразок робочого зошиту для виконання творчого учнівського проекту.

Метою посібника є методична підтримка вчителя під час підготовки до уроків, забезпечення його потрібною інформацією, матеріалами, які допомагатимуть мотивувати й організовувати навчальний процес. У конспекті кожного уроку визначена його мета, наданий перелік необхідного обладнання й матеріалів, зазначений тип уроку та його структура. Усі уроки різноманітні за формами проведення та мають цікаву структуру. Пропонуються різноманітні методичні прийоми, що ґрунтуються на творчій співпраці всіх учасників навчального процесу та сприяють розвитку особистості кожного учня.

Матеріал, викладений у посібнику, має рекомендаційний характер та може бути творчо доповнений учителем.

Посібник стане у пригоді як учителям-початківцям, так і досвідченим педагогам у процесі реалізації головної мети трудового навчання в середній школі, а саме: формуванні технологічно освіченої особистості, підготовленої до самостійного життя і активної перетворювальної діяльності в умовах сучасного високотехнологічного, інформаційного суспільства.

Календарне планування

Варіативний модуль «Технологія оздоблення виробів»

№ п/п	Розділи, теми	Кількість годин	Дата	Домашнє завдання
	Технологія оздоблення одягу	16		
	Основи технології оздоблення одягу	6		
1	Загальні відомості про оздоблення одягу. Пр.р. Вивчення видів та способів оздоблення одягу.	1		
2	Конструкційні матеріали та їх вибір. Матеріали хімічного походження (штучні, синтетичні) та їх властивості Пр.р. Дослідження властивостей хімічних волокон	1		
3	Термінологія ручних, машинних та вологотеплових робіт, які застосовуються під час виконання оздоблювальних робіт. Пр.р. Виконання ручних та машинних швів	1		
4	Технологія виконання оздоблювальних елементів (жабо, кокіл'є, банти, волани, канти, оборки, буфи тощо). Пр.р. Виконання бантів.	1		
5	Технологія виконання оздоблення сутажем, тасьмою, руликом, шнурами, помпонами та китицями. Пр.р. Виконання оздоблення помпонами та китицями	1		
6	Технологія оздоблення виробів ручними швами, вишивкою, бісером, штучними квітами, плетеними елементами, макраме. Пр.р. Виконання оздоблення штучними квітами. Тематичне оцінювання	1		
	Проектування оздоблення виробів.	9		
7	Пр.р. Визначення завдань проекту. Добір проектованого виробу.	1		
8	Пр.р. Створення ескізного малюнку виробу з оздобленням.	1		
9	Пр.р. Підбір матеріалів та інструментів для виготовлення виробу.	1		
10	Пр.р. Розробка технологічної послідовності виготовлення виробу.	1		
11	Пр.р. Підготовка деталей виробу.	1		
12	Пр.р. Виготовлення оздоблення.	1		

13	Пр.р.Оздоблення виробу.	1		
14	Пр.р. Кінцева обробка виробу.	1		
15	Контроль якості роботи з оздоблення виробу.	1		
	Презентація виготовлених виробів.	1		
16	Захист проекту. <i>Тематичне оцінювання</i>	1		

Урок ___1___

Клас _____

Дата _____

Тема уроку: Загальні відомості про оздоблення одягу. Види та способи оздоблення одягу.

Мета уроку: навчальна – ознайомитися із загальними відомостями про оздоблення одягу, вивчити види оздоблення одягу, розглянути різні способи оздоблення;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: урок-творча лабораторія

Наочність: підручник, фотоматеріали, презентація, зразки матеріалів, зразки виробів.

Міжпредметні зв'язки: художня культура

Хід уроку

I. Організація учнів.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Розподіл дітей у 2 творчі групи
3. Створення ситуації успіху:

Розум + Творчість + Старання = Успіх (формула успіху)

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів:

Вправа «Мозковий штурм»

- Які є види одягу?
- Які основні функції одягу?
- Що використовують для оздоблення одягу?

III. Мотивація навчальної діяльності

Для того, щоб прикрасити готовий виріб, надати одягу ексклюзивності, створити неповторний образ важливо вміти виконувати різні види оздоблення, які ми сьогодні і розглянемо.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Вивчення нового матеріалу.

1. Загальні відомості про оздоблення одягу. /розповідь учителя у супроводі презентації/

Одяг для нас є частиною буття. Ми навіть не уявляємо свого життя без одягу. Ще первинні люди почали створювати різні види одягу. Спочатку вони вбиралися у шкури диких тварин для захисту від холоду, потім з розвитком людства одяг видозмінюється набуває різних форм та видів, а також починає виконувати естетичну функцію. Саме у ті далекі часи люди і почали прикрашати одяг різними декоративними елементами: вишивкою, розписом, аплікацією.

Пройшов час, людство еволюціонувало і на сьогодні ми маємо розвинути індустрію моди. Розробкою та дизайном одягу займаються дизайнери-модельєри, які створюють нові моделі одягу, використовуючи при цьому

численні види оздоблення. Саме завдяки оздобленню виріб набуває унікальності, неповторності та краси.

- Деякі види оздоблення виробів Ви вивчали під час виготовлення різних виробів, наприклад, вишивку, аплікацію, плетені та в'язані елементи.

- Пропоную Вам скласти таблицю «Способи оздоблення одягу».

Приклад:

<i>Вид оздоблення</i>	<i>Спосіб оздоблення</i>
<i>Вишивка</i>	Вишивка ручними швами, машинна вишивка, вишивка бісером, вишивка стрічками, гаптування.

2. Види оздоблення /розповідь учителя у супроводі презентації/:

«Вишивка як вид оздоблення одягу»

«Аплікація як вид оздоблення одягу»

«Макраме як вид оздоблення одягу».

«Оздоблення одягу штучними квітами»

3. Різновиди оздоблювальних елементів для одягу./розповідь учителя у супроводі презентації/.

Жабо (від фр. Jabot – пташиний зоб) – це оздоблення блузи, сукні, сорочки у вигляді оборок із тканини чи мережива, котрі спускаються від горловини до грудей.

Перша поява жабо в європейському костюмі відноситься до XVII століття. Жабо на той час було невід'ємною частиною чоловічої білосніжної сорочки, котра, у свою чергу, була ознакою багатства. Саме в цей період і сформувалась основна форма жабо: воно спадало до лініїталії пишною хвилею, виступами або суцільною оборку в дрібну складку.

Сьогодні жабо – це переважно атрибут романтичного та ретро стилів у жіночому й дитячому одязі.

За формою і розкроем жабо буває найрізноманітнішим. Виготовляють його із шовкових, шерстяних, штучних або синтетичних тканин, залежно від фасону виробу. Дуже ошатним буде жабо, заплісероване в дрібні складочки; вишуканим – жабо-краватка.

До одягу це зйомне оздоблення може кріпитися за допомогою гудзиків, якщо воно на планці, або за допомогою брошки.

Принцип побудови жабо застосовують як елемент оздоблення штор. Тут використовують жабоциліндр, трикутноподібне жабо тощо.

Жабо як елемент оздоблення можна побачити і на взутті та сумках.

Відлітний край жабо можна оздобити мереживом, зигзагоподібним швом або використати атласну бейку.

Різновиди жабо:

✓ *Розкльошене жабо*

✓ *Жабо з мережива*

✓ *Жабо з воланів.*

Кокільє – оздоблення суто святкового костюма. Його використовують у поєднанні з такими дорогими тканинами:

- Оксамит,
- Парча,
- Важкий шовк,
- Ніжне мережево.

Викрійка має завиткоподібну форму, що надає відлітному краю більшої хвилястості. Кокільє можуть бути пришивними або знімними.

Оборки – це смужки тканини різної ширини, призібрані з однієї сторони і тією ж стороною приметані до виробу.

Оборками й воланами оздоблюють сукні, блузки, спідниці тощо. Викроюють її з основної чи оздоблювальної тканини. Оборки розкроюють по косій, поперечній і повздовжній нитці, використовуючи пружок для відлітного краю **оборки**.

У нарядних шовкових виробах для оборки, яку призибуватимуть, рекомендується розкроювати косу смужку, а для оборки, яку закладатимуть у складочки, - поперечну.

Для обробки оборки під час розкрою до її ширини додаємо на шов і обробку краю 1,5-3см.

Довжина її залежить від густоти тканини. Якщо оборку викроюємо з тонких і прозорих тканин, довжина оборок має бути в 2 рази більшою від довжини краю деталі, або фасонної лінії, до якої її пришиватимуть; у густіших тканинах – 1,5рази. Якщо оборки закладають у складочки чи плісе, то їх викроюємо в 3 рази довгими від лінії пришивання. Оборки бувають призібрані й плесіровані.

Волани відрізняються від оборок тим, що вони ширші, й викроюють їх по колу або прямими смужками по косій. Довжина волана по внутрішній лінії кола повинна дорівнювати довжині лінії його пришивання.

Рюш – це смужка тканини, призібрана по середині, рюш має два відлітних краї.

На відміну від обори, рюш нашивають на деталь зверху та для його виготовлення використовують тільки легкі, такі що драпіруються, тканини. Для більш рівномірного призибування прокладають 2-3 паралельних строчки. Їх нашивають на деталь зверху. Пришивають рюш на машині між лініями зборок. Рюш буває простий і фасонний.

– оздоблення суто святкового костюма. Його використовують у поєднанні з такими дорогими тканинами:

- Оксамит,
- Парча,
- Важкий шовк,
- Ніжне мережево.

Викрійка має завиткоподібну форму, що надає відлітному краю більшої хвилястості. Кокільє можуть бути пришивними або знімними.

Бант - стрічка чи тасьма, складена петлями чи зібрана та перетягнута посередині. Вид **вузла із вільно випущеними петлями**.

Буфи - вид пишних зборок, утворений декількома рядками строчок. Буфи бувають зі шнурком, звичайні, із складками, хаотичні, комбіновані, вафлі.

В перекладі bouffer значить надуватися і стирчати. Ця декоративна техніка, яка прийшла до нас з народного одягу, в якому вона традиційно виконувалася на білизні, дитячому та жіночому одязі.

Цей вид оздоблення використовують для святкового вбрання, а також для прикрашення виробів домашнього вжитку. Випукла поверхня з чітким малюнком надає виробу святкового, урочистого вигляду.

Мереживо

Мереживо може бути як машинного так і ручного виготовлення. Цей вид оздоблення використовують в вигляді стрічок різної ширини і кольору. Мереживні стрічки можуть бути краєвими, одна із сторін яких має рівний край, а інший – зубчастий, узорний. Краєві мережива призначені для обробки країв виробу або нашивання на виріб з однієї сторони.

4. Види оздоблювальних матеріалів /розповідь учителя у супроводі презентації з використанням зразків/

Тасьма - це особлива декоративна тканина, що випускається у вигляді смуг або стрічок різної ширини. Тасьма використовується, як правило, для кінцевої обробки вже готових виробів.

Вишивка тасьмою – один з дуже захоплюючий видів рукоділля, який нині стає популярнішим.

Вперше вишивати шовковою тасьмою почали в минулому столітті. У той час нею прикрашали парасолі, абажури, стебані ковдри, а придворні дами – свій одяг.

Випускається тасьма в широкому асортименті: шовкова, шерстяна, ткани й плетена, однокольорова, яскрава, орнаментна. Кожному стилю – романтичному, спортивному, фольклорному, елегантному – відповідають свої види тасьми.

Тасьму в вигляді стрічки прострочують з обох сторін на відстані 0,1-0,2 см від краю. Попередньо її наметують за наміченими лініями. Вона має здатність еластичного розтягування у всіх напрямках.

Шнури – це вироби із кручених ниток: круглі, плоскі, плетені, в'язані, виті. Використовують для оздоблення одягу, головних уборів, для зав'язування та закріплення деталей

Сутаж – це вид плоского шнура для оздоблення і плетіння; складається із двох шнурів із спільним переплетенням та заглибленням посередині для зручності прокладання строчки

Рулик – це смужка тканини, викроєна по косій, шириною 2 -2,5 см; прострочена та вивернута за допомогою голки. Використовують для виготовлення петель, гудзиків і для оздоби(узорі на комірах, кишенях)

Кант - це вузька кольорова смужка, оторочка по краю чи шву одягу (викроюється по косій, пришивається до деталі таким чином, щоб кант виступав на 2-3 мм, може протягуватись шнурок). Використовується для оздоблення блузок, плаття, форменого одягу.

Помпон – це кулеподібна прикраса із будь яких ниток(фр. pompe – пишність, урочистість). В залежності від форми шаблону і вибраних кольорів ниток можна отримати круглі, овальні, різнокольорові помпони.

Бахрома (араб. «*tucharramat*» – *мережива*) – тасьма з висячими з одного боку нитками, м'якими волокнами, шнурками або будь-якими іншими підвісками.

Помпони можна виготовляти з ниток муліне, шерстяних, бавовняних, а також витягнутих із залишків тканини виробу.

Спочатку креслять на картоні два кружки за розміром обхвату котушки, вирізають їх і роблять у них утвори. Відрізають міцну нитку 6...8 см завдовжки, роблять петельку і накладають її на кружок. Другий кружок накладають на перший так, щоб зрізи обох кружків збігалися, а петелька лежала між ними. На одержане таким чином подвійне кільце намотують за допомогою голки, нитки до тих пір, поки не заповниться отвір кільця. Після чого ножицями, або лезом розрізають нитки, і міцно зав'язують кінці петлі вузлом між картонними кружками. Надривають і виймають кружки, а помпон стріпують.

Китиці – це жмуток ниток, шнурів, т. д. скріплених в одне ціле.

Кінці пояса або зав'язок до горловини можна оздобити **китицями**. Як правило, китиці виготовляють з ниток, які витягують з тканини виробу або з ниток шерсті чи шовку. Для цього беруть певну кількість ниток шерсті чи шовку. Для цього беруть певну кількість ниток довжиною 10...18 см, складають їх удвоє і закріплюють у точці згину, прикріпивши до кінця шнура так, щоб кінці ниток йшли уздовж шнура. Потім іще раз закріплюють нитки, обкручуючи кінець шнура разом з нитками. Після цього нитки китиці відгинають назад (щоб були продовженням шнура), вирівнюючи навколо шнура і обв'язують угорі, утворюючи навколо китиці голівку. Низ китиці вирівнюють ножицями.

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Практична робота «Вивчення видів та способів оздоблення одягу.»

1. Розгляньте запропоновані фотоілюстрації колекції одягу відомих українських брендів.
2. Проаналізуйте вироби та визначте види оздоблення одягу.
3. Створіть ескіз виробу (який Вам сподобався) із оздобленням.

Учні виступають із результатами роботи. Учитель коментує їх, залучаючи інших учнів для обговорення.

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичних робіт
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Вивчити матеріал теми.
2. Підготувати ілюстративні матеріали.

Урок 2

Клас _____

Дата _____

Тема уроку: Конструкційні матеріали та їх вибір. Матеріали хімічного походження (штучні, синтетичні) та їх властивості.

Мета уроку: навчальна – ознайомитися із загальними відомостями про оздоблення одягу, вивчити види оздоблення одягу, розглянути різні способи оздоблення;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: урок-творча лабораторія

Наочність: підручник, фотоматеріали, презентація, зразки матеріалів

Міжпредметні зв'язки: художня культура, хімія

Хід уроку

I. Організація учнів.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Розподіл дітей у 2 творчі групи
3. Створення позитивного настрою

Взаєморозуміння + Посмішка + Співпраця = Радість (формула гарного настрою)

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів:

1. Вправа «Фото бліц» /перевірка домашнього завдання/:

На екрані з'являються фото моделей одягу з різними видами оздоблення, а учням потрібно його назвати. За правильні відповіді учні отримують відзнаки.

2. Вправа «Доповни речення». За правильні відповіді учні отримують відзнаки.

1. Для виготовлення будь-якого види оздоблення виду оздоблення використовуються .../конструкційні матеріали/
2. Для виготовлення оздоблення використовують такі конструкційні матеріали.../текстиль, фоаміран, фурнітуру та ін/.
3. Текстильні матеріали – це.../тканина, пряжа, нитки, трикотажне полотно/
4. Текстильні матеріали складаються з .../текстильних волокон/.
5. Текстильним називають волокно,.../яке використовують для виготовлення пряжі, ниток, тканих і нетканих матеріалів/.

III. Мотивація навчальної діяльності

Для виготовлення різних видів оздоблення використовують різні текстильні матеріали. Для того, щоб якщо виготовити оздоблення необхідно знати властивості матеріалів, а так як на сьогоднішній день найпоширенішими

матеріалами є синтетичні або штучні, тому і потрібно знати властивості хімічних волокон.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Вивчення нового матеріалу.

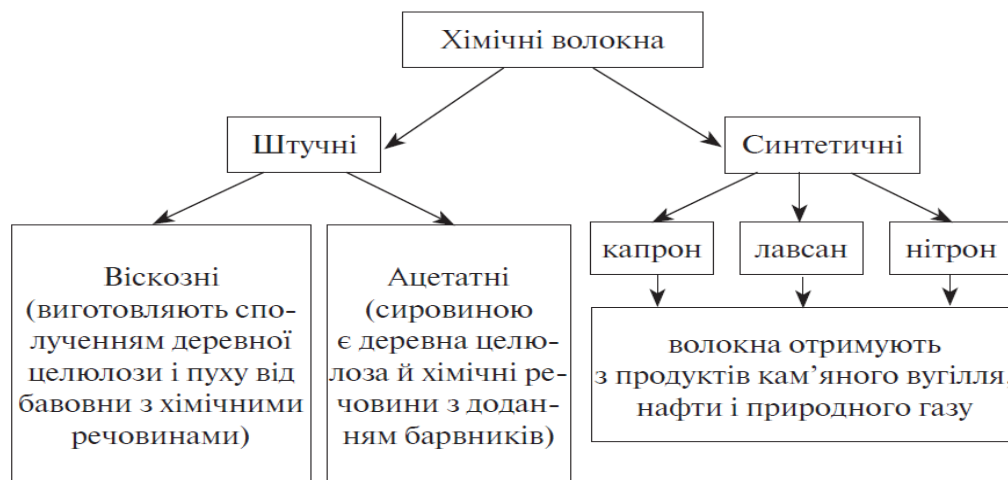
1. Класифікація текстильних волокон /побудова опорної схеми/

- У попередніх класах Ви розглядали класифікацію текстильних волокон, вивчали їх властивості. Давайте разом з Вами, використовуючи набуті знання, пригадаємо класифікацію текстильних волокон та побудуємо опорну блок-схему.

2. Класифікація хімічних волокон /розповідь у супроводі презентації/

Зі штучного шовку шийють блузки, плаття, білизну та ін. Ці тканини використовують також як підкладки і декоративні. Виробляють штучні шовкові тканини всіма видами простих переплетень.

3. Виробництво хімічних волокон. /відеоролік/

Контрольні запитання:

- З чого виготовляють хімічні волокна?
- Як відбувається процес виготовлення хімічного волокна?

4. Поєднання хімічних і синтетичних волокон із натуральними /розповідь у супроводі презентації, демонстрація зразків тканин/

Бавовняні, шерстяні, шовкові тканини змінюють свої якості, якщо вони виготовлені з додаванням синтетичних волокон. Бавовняні з додаванням капрону стають міцнішими, тканини з шерсті після додавання капронових волокон стають стійкішими до витирання, шерстяні з домішкою волокон лавсану і нітрону краще піддаються плісируванню. Тканини з шерсті з лавсаном майже не мнуться, дуже міцні, майже не дають усадки при змочуванні.

Недоліки тканин з хімічних волокон:

- шерсть з лавсаном стягується по шву, погано прасується, боїться сильного зволоження і нагрівання;
- шерсть з волокнами нітрону значно зсідается при змочуванні, має сильну обсипальність;
- шовкові з додаванням синтетичних волокон мають значну обсипальність і дають усадку при змочуванні;

усі вироби із синтетичних тканин електризуються впродовж носіння.

5. Учнівська презентація «Екологічні проблеми, що спричиняє виробництво хімічних волокон» /випереджувальне домашнє завдання/

Хвилинка розвантаження. Кольоротерапія

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

1. Практична робота

Дослідження властивостей хімічних волокон.

1. Розгляньте зразки тканин./з волокон хімічного походження/
2. Визначте вид волокна.
3. Заповніть таблицю.

<i>Назва тканини</i>	<i>Зовнішній вигляд волокна</i>	<i>Характер горіння</i>	<i>Тип волокна</i>	<i>Використання</i>

4. Вклеїти зразки підібраних тканин у зошит.

Учні виступають із результатами роботи. Учитель коментує відповіді, залучаючи інших учнів для обговорення.

2. Бліц-опитування:

- Які текстильні волокна відносяться до хімічних?
- На які групи можна поділити хімічні волокна?
- Які є різновиди штучних волокон?
- Які волокна відносяться до групи синтетичних волокон?
- Назвіть основні властивості хімічних волокон?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичних робіт.
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання

1. Вивчити матеріал теми
2. Підготувати тканину, нитки, голку, ножиці.

Урок 3

Клас _____

Дата _____

Тема уроку: Термінологія ручних, машинних та волого-теплових робіт, які застосовуються під час виконання оздоблювальних робіт.

Мета уроку: навчальна – вивчити термінологію ручних, машинних та волого-теплових робіт, навчитися виконувати ручні та машинні шви, необхідні для виготовлення оздоблення одягу;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: урок-творча лабораторія

Наочність: підручник, інструкційні карти, зразки швів

Міжпредметні зв'язки: художня культура

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Розподіл дітей у 2 творчі групи
3. Створення ситуації успіху

Праця + Увага + Старання = Успіх (формула успіху)

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

Експрес-опитування:

- Які види оздоблення одягу Вам відомі?
- Які конструкційні матеріали можуть використовуватися для оздоблення одягу?
- Чому сьогодні майже всі виробу виготовляють із синтетичних матеріалів?

III. Мотивація навчальної діяльності

Для того, щоб виготовити оздоблення одягу необхідно знати термінологію ручних, машинних та волого-теплових робіт, вміти правильно виконувати їх, адже від цього залежить якість готового виробу.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Вивчення нового матеріалу.

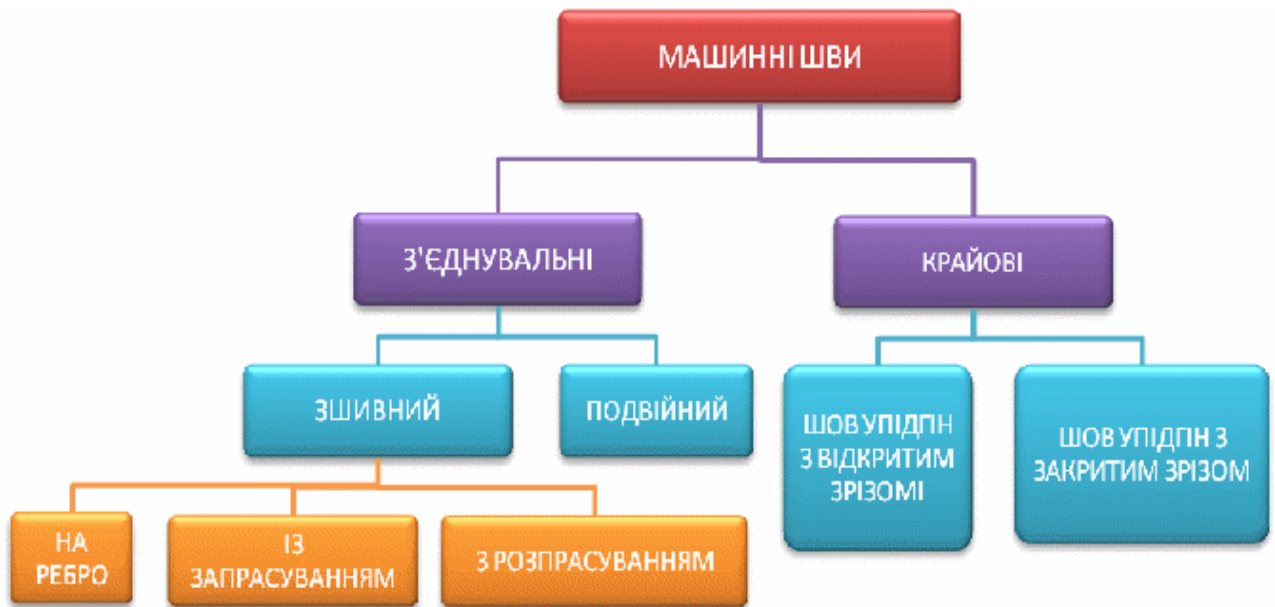
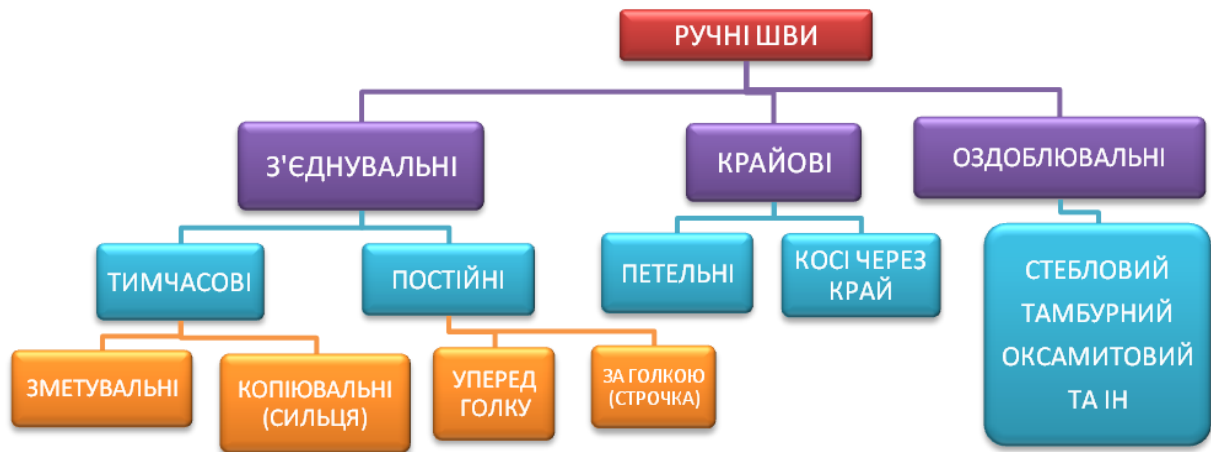
1. Термінологія ручних, машинних та волого-теплових робіт /робота з інформаційними картками/
2. Види ручних та машинних швів, що використовуються для виготовлення оздоблення. /розповідь учителя із демонстрацією зразків швів/

Побудова опорної схеми

Схема №1 «Ручні шви»

Схема №2 «Машинні шви»

Хвилинка емоційного розвантаження

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Практична робота.

Виконання ручних та машинних швів

Хід роботи:

1. Вивчити інструкційні карти.
2. Виконати зразки ручних швів /зметувальний, зшивний/
3. Виконати зразки машинних швів /зшивний, у підгін/

VI. Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичних робіт
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Вивчити термінологію машинних, ручних та волого-теплових робіт.
2. Підготувати матеріали: шовкові стрічки різної ширини, клей, ножиці, голку, нитку.

3. Творче завдання: презентація «Технологія виконання оздоблювальних елементів (жабо, кокіл'є, банти, волани, канти, оборки, буфи)».

Урок 4

Клас _____

Дата _____

Тема уроку: Технологія виконання оздоблювальних елементів (жабо, кокіл'є, банти, волани, канти, оборки, буфи тощо).
Пр.р. Виконання бантів.

Мета уроку: навчальна – вивчити технологію виконання жабо, кокіл'є, бантів, воланів, кантів, оборок та буфів, навчитися виконувати банти зі шовкових стрічок різної складності ;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: урок-творча майстерня

Наочність: підручник, інструкційні карти, зразки оздоблювальних елементів, виробів

Міжпредметні зв'язки: художня культура

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Розподіл дітей у творчі групи
3. Створення ситуації успіху

Працьовитість - душа будь-якої справи і запорука добробуту.

Чарлз Діккенс

Тож я бажаю Вам, щоб будь-яка справа зроблена Вами була до душі та приносила лише задоволення.

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. Вправа «Логічна схема»

- Назвіть види швів, що використовуються для виготовлення швейних виробів.

2. Вправа «Фотобліц»

На екрані з'являються різні види машинних та ручних швів. Учням необхідно назвати вид шва та ТУ на його виконання.

3. Вправа: «Експрес опитування»

- Які термінологічні операції використовуються для виготовлення швейних виробів?
- Які ручні операції необхідні для виготовлення проектного виробу?
- Які волого-теплові операції необхідні для виготовлення виробу?
- Які машинні операції ви будете використовувати для виготовлення власного виробу?

III. Мотивація навчальної діяльності

Щоб виконати оздоблення виробу необхідно обов'язково знати технологію виготовлення оздоблювальних елементів. Знання технології допоможе Вам швидко та якісно виконати обраний вид оздоблення.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Вивчення нового матеріалу.

1. Презентація творчого домашнього завдання

Попередньо усі учні були розподілені на творчі групи. Кожна з груп отримала завдання: провести дослідження видів оздоблення виробів.

Жабо (від фр. Jabot – пташиний зоб) – це оздоблення блузи, сукні, сорочки у вигляді оборок із тканини чи мережива, котрі спускаються від горловини до грудей.

Перша поява жабо в європейському костюмі відноситься до XVII століття. Жабо на той час було невід'ємною частиною чоловічої білосніжної сорочки, котра, у свою чергу, була ознакою багатства. Саме в цей період ісформувалась основна форма жабо: воно спадало до лініїталії пишною хвилюю, виступами або суцільною оборку в дрібну складку.

Сьогодні жабо – це переважно атрибут романтичного та ретро стилів у жіночому й дитячому одязі.

За формою і розкроем жабо буває найрізноманітнішим. Виготовляють його із шовкових, шерстяних, штучних або синтетичних тканин, залежно від фасону виробу. Дуже ошатним буде жабо, заплісероване в дрібні складочки; вишуканим – жабо-краватка.

До одягу це зйомне оздоблення може кріпитися за допомогою гудзиків, якщо воно на планці, або за допомогою брошки.

Принцип побудови жабо застосовують як елемент оздоблення штор. Тут використовують жабоциліндр, трикутноподібне жабо тощо.

Жабо як елемент оздоблення можна побачити і на взутті та сумках.

Відлітний край жабо можна оздобити мереживом, зигзагоподібним швом або використати атласну бейку.

Різновиди жабо:

- ✓ *Розкльошене жабо*
- ✓ *Жабо з мережива*
- ✓ *Жабо з воланів.*

Кокільє – оздоблення суто святкового костюма. Його використовують у поєднанні з такими дорогими тканинами:

- Оксамит,
- Парча,
- Важкий шовк,
- Ніжне мережево.

Викрійка має завиткоподібну форму, що надає відлітному краю більшої хвилястості. Кокільє можуть бути пришивними або знімними.

Оборки – це смужки тканини різної ширини, призібрані з однієї сторони і тією ж стороною приметані до виробу.

Оборками й воланами оздоблюють сукні, блузки, спідниці тощо. Викроюють її з основної чи оздоблювальної тканини. Оборки розкроюють по косій, поперечній і повздовжній нитці, використовуючи пружок для відлітного краю **оборки**.

У нарядних шовкових виробах для оборки, яку призбируватимуть, рекомендується розкроювати косу смужку, а для оборки, яку закладатимуть у складочки, - поперечну.

Для обробки оборки під час розкрою до її ширини додаємо на шов і обробку краю 1,5-3см.

Довжина її залежить від густоти тканини. Якщо оборку викроюємо з тонких і прозорих тканин, довжина оборок має бути в 2 рази більшою від довжини краю деталі, або фасонної лінії, до якої її пришиватимуть; у густіших тканинах – 1,5рази. Якщо оборки закладають у складочки чи плісе, то їх викроюємо в 3 рази довгими від лінії пришивання. Оборки бувають призібрані й плесіровані.

Волани відрізняються від оборок тим, що вони ширші, й викроюють їх по колу або прямими смужками по косій. Довжина волана по внутрішній лінії кола повинна дорівнювати довжині лінії його пришивання.

Рюш – це смужка тканини, призібрана по середині, рюш має два відлітних краї.

На відміну від обори, рюш нашивають на деталь зверху та для його виготовлення використовують тільки легкі, такі що драпіруються, тканини. Для більш рівномірного призбирування прокладають 2-3 паралельних строчки. Їх нашивають на деталь зверху. Пришивають рюш на машині між лініями зборок. Рюш буває простий і фасонний.

– оздоблення суто святкового костюма. Його використовують у поєднанні з такими дорогими тканинами:

- Оксамит,
- Парча,
- Важкий шовк,
- Ніжне мережево.

Викрійка має завиткоподібну форму, що надає відлітному краю більшій хвилястості. Кокільє можуть бути пришивними або знімними.

Бант - стрічка чи тасьма, складена петлями чи зібрана та перетягнута посередині. Вид *вузла із вільно випущеними петлями*.

Буфи - вид пишних зборок, утворений декількома рядками строчок. Буфи бувають зі шнурком, звичайні, із складками, хаотичні, комбіновані, вафлі.

В перекладі bouffer значить надуватися і стирчати. Ця декоративна техніка, яка прийшла до нас з народного одягу, в якому вона традиційно виконувалася на білизні, дитячому та жіночому одязі.

Цей вид оздоблення використовують для святкового вбрання, а також для прикрашення виробів домашнього вжитку. Випукла поверхня з чітким малюнком надає виробу святкового, урочистого вигляду.

Мереживо

Мереживо може бути як машинного так і ручного виготовлення. Цей вид оздоблення використовують в вигляді стрічок різної ширини і кольору. Мереживні стрічки можуть бути краєвими, одна із сторін яких має рівний край, а інший – зубчастий, узорний. Краєві мережива призначені для обробки країв виробу або нашивання на виріб з однієї сторони.

Хвилинка емоційного розвантаження

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Практична робота.

Виконання бантів

Хід роботи:

1. Вивчити інструкційні карти.
2. Виконати різні види бантів.
3. Презентувати виготовлені вироби.

Творче завдання: запропонуйте варіанти використання бантів для оздоблення одягу.

VI. Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичних робіт
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Вивчити матеріал теми.
2. Виконати творче завдання.

Додатково: Виготовити жабо із шовкових стрічок, використовуючи МК вміщений на сайті [www. kuratnk.at.ua](http://www.kuratnk.at.ua).

Урок 5

Клас _____

Дата _____

Тема уроку: Технологія виконання оздоблення сутажем, тасьмою, руликом, шнурами, помпонами, китицями.

Пр.р. Виконання оздоблення помпонами та китицями

Мета уроку: навчальна – вивчити технологію виконання оздоблення сутажем, тасьмою, руликом, шнурами, помпонами, китицями, навчитися виконувати оздоблення помпонами та китицями;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: урок-творча майстерня

Наочність: підручник, інструкційні карти, зразки оздоблювальних елементів, виробів

Міжпредметні зв'язки: художня культура

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Розподіл дітей у творчі групи
3. Створення позитивного настрою

Сподіваюся, що названі Вами відчуття будуть супутниками нашого уроку!

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. **Фото-бліц:** учням потрібно назвати види оздоблення, зображені на світлинах та способи їх застосування.
2. **Презентація власних виробів /домашнє завдання/.**

III. Мотивація навчальної діяльності

Щоб виконати оздоблення виробу необхідно обов'язково знати технологію виготовлення оздоблювальних елементів. Знання технології допоможе Вам швидко та якісно виконати обраний вид оздоблення.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Вивчення нового матеріалу.

1. Презентація творчого домашнього завдання

Попередньо усі учні були розподілені на творчі групи. Кожна з груп отримала завдання: провести дослідження видів оздоблення.

Тасьма - це особлива декоративна тканина, що випускається у вигляді смуг або стрічок різної ширини. Тасьма використовується, як правило, для кінцевої обробки вже готових виробів.

Вишивка тасьмою – один з дуже захоплюючий видів рукоділля, який нині стає популярнішим.

Вперше вишивати шовковою тасьмою почали в минулому столітті. У той час нею прикрашали парасолі, абажури, стебані ковдри, а придворні дами – свій одяг.

Випускається тасьма в широкому асортименті: шовкова, шерстяна, ткани й плетена, однокольорова, яскрава, орнаментна. Кожному стилю – романтичному, спортивному, фольклорному, елегантному – відповідають свої види тасьми.

Тасьму в вигляді стрічки прострочують з обох сторін на відстані 0,1-0,2 см від краю. Попередньо її наметують за наміченими лініями. Вона має здатність еластичного розтягування у всіх напрямках.

Шнури – це вироби із кручених ниток: круглі, плоскі, плетені, в'язані, виті. Використовують для оздоблення одягу, головних уборів, для зав'язування та закріплення деталей

Сутаж – це вид плоского шнура для оздоблення і плетіння; складається із двох шнурів із спільним переплетенням та заглибленням посередині для зручності прокладання строчки

Рулик – це смужка тканини, викроєна по косій, шириною 2 -2,5 см; прострочена та вивернута за допомогою голки. Використовують для виготовлення петель, гудзиків і для оздоби(узорі на комірах, кишнях)

Кант - це вузька кольорова смужка, оторочка по краю чи шву одягу (викроюється по косій, пришивається до деталі таким чином, щоб кант виступав на 2-3 мм, може протягуватись шнурок). Використовується для оздоблення блузок, плаття, форменого одягу.

Помпон – це кулеподібна прикраса із будь яких ниток(фр. *pompe* – пишність, урочистість). В залежності від форми шаблону і вибраних кольорів ниток можна отримати круглі, овальні, різнокольорові помпони.

Бахрома (араб. «tacharramat» – мережива) – тасьма з висячими з одного боку нитками, м'якими волокнами, шнурками або будь-якими іншими підвісками.

Помпони можна виготовляти з ниток муліне, шерстяних, бавовняних, а також витягнутих із залишків тканини виробу.

Спочатку креслять на картоні два кружки за розміром обхвату котушки, вирізають їх і роблять у них утвори. Відрізають міцну нитку 6...8

см завдовжки, роблять петельку і накладають її на кружок. Другий кружок накладають на перший так, щоб зрізи обох кружків збігалися, а петелька лежала між ними. На одержане таким чином подвійне кільце намотують за допомогою голки, нитки до тих пір, поки не заповниться отвір кільця. Після чого ножицями, або лезом розрізають нитки, і міцно зав'язують кінці петлі вузлом між картонними кружками. Надривають і виймають кружки, а помпон стріпують.

Китиці – це жмуток ниток, шнурів, т. д. скріплених в одне ціле.

Кінці пояса або зав'язок до горловини можна оздобити **китицями**. Як правило, китиці виготовляють з ниток, які витягують з тканини виробу або з ниток шерсті чи шовку. Для цього беруть певну кількість ниток шерсті чи шовку. Для цього беруть певну кількість ниток довжиною 10...18 см, складають їх удвоє і закріплюють у точці згину, прикріпивши до кінця шнура так, щоб кінці ниток йшли уздовж шнура. Потім іще раз закріплюють нитки, обкручуючи кінець шнура разом з нитками. Після цього нитки китиці відгинають назад (щоб були продовженням шнура), вирівнюючи навколо шнура і обв'язують угорі, утворюючи навколо китиці голівку. Низ китиці вирівнюють ножицями.

Хвилинка емоційного розвантаження

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Практична робота.

Виконання помпонів та китиць

Для виконання практичної роботи учнів доцільно розподілити у творчі групи
Хід роботи:

1. Вивчити інструкційні карти.
2. Виконати помпони або китиці.
3. Презентувати виготовлені вироби.

Творче завдання: запропонуйте варіанти використання помпонів а китиць для оздоблення одягу.

VI. Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичних робіт
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Вивчити матеріал теми.
2. Виконати творче завдання.

Додатково: Виготовити декоративний оздоблювальний елемент зі шнура, використовуючи МК вміщений на сайті www.kuratnk.at.ua.

Урок ____ 6 ____

Клас ____

Дата ____

Тема уроку: Технологія виконання оздоблення вишивкою, бісером, штучними квітами, плетеними елементами, макраме.

Пр.р. Виконання оздоблення штучними квітами

Мета уроку: навчальна – вивчити технологію виконання оздоблення сутажем, тасьмою, руликом, шнурами, помпонами, китицями , навчитися виконувати оздоблення помпонами та китицями ;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: урок-творча майстерня

Наочність: підручник, інструкційні карти, зразки оздоблювальних елементів, виробів

Міжпредметні зв'язки: художня культура

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Розподіл дітей у творчі групи
3. Створення гарного настрою

Щоб створити гарний настрій собі та іншим інколи достатньо лише посміхнутись. Сподіваюся, що позитивні відчуття будуть супутниками нашого уроку!

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. **Фото-бліц:** учням потрібно назвати види оздоблення, зображені на світлинах та способи їх застосування.
2. **Парад моделей** (презентація власних виробів).

III. Мотивація навчальної діяльності

Щоб виконати оздоблення виробу необхідно обов'язково знати технологію виготовлення оздоблювальних елементів. Знання технології допоможе Вам швидко та якісно виконати обраний вид оздоблення.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Вивчення нового матеріалу.

1. Вправа «Навчаючи навчаємося» /Презентація творчого домашнього завдання/

Попередньо усі учні були розподілені на творчі групи. Кожна з груп отримала завдання: провести дослідження видів оздоблення та презентувати їх..

«Вишивка як вид оздоблення одягу»

«Аплікація як вид оздоблення одягу»

«Макраме як вид оздоблення одягу».

«Оздоблення одягу штучними квітами»

2. Хвилинка емоційного розвантаження

Відеоролік «Життя прекрасне»

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Практична робота.

Виконання оздоблення штучними квітами (квіти із фоамірану)

Для виконання практичної роботи учнів доцільно розподілити у творчі групи, які виконують різні види квітів (тройнда, яблуневий цвіт, орхідея)

I. Вступний інструктаж:

- ознайомлення із завдання практичної роботи;
- повторення правил безпеки праці;
- підготовка необхідних інструментів та матеріалів.

II. Поточний інструктаж: вчитель контролю процес виконання роботи, надає консультативну допомогу.

III. Заключний інструктаж:

- прибирання робочих місць;
- підготовка виробів до презентації.

Хід роботи:

1. Вивчити інструкційні карти.
2. Виконати квіти
3. Презентувати виготовлені вироби.

Творче завдання: запропонуйте варіанти використання штучних квітів для оздоблення одягу.

VI. Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичних робіт
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Вивчити матеріал теми.
2. Потворити технологію виконання різних видів оздоблення.

Додатково: Виготовити штучні квіти із тканини, використовуючи МК вміщений на сайті www.kuratnk.at.ua.

Урок 7

Клас _____

Дата _____

Тема уроку: Пр.р. Визначення завдань проекту. Добір проєктованого виробу.

Мета уроку: навчальна – закріпити знання учнів з технології проєктування виробів, спланувати роботу над проєктом, провести маркетингове дослідження за для обрання виробу для оздоблення та виду оздоблення;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: урок-творча майстерня

Наочність: інтернет-ресурси, періодичні видання, зразки оздоблювальних елементів, виробів.

Міжпредметні зв'язки: художня культура, інформатика

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Розподіл дітей у творчі групи
3. Створення ситуації успіху (занурення у творчу атмосферу):

Уявіть себе відомим дизайнером-модельєром одягу. Ви талановиті та креативні. І сьогодні ви почнете роботу над власним творчим проєктом. Ваші знання та творчість стануть запорукою Вашого успіху! Налаштуйтеся на робочий лад і у Вас усе вийде!

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

Вправа «Від відомого до нового»

- Що називають оздоблення?
- Які види оздоблення виробів Вам відомі?
- Які декоративні елементи можна використати в якості оздоблення одягу?

Вправа «Піраміда вимог»

- Що потрібно врахувати при виборі того чи іншого виду оздоблення?

Учням потрібно побудувати на дошці піраміду з вимог до вибору оздоблення.

III. Мотивація навчальної діяльності

Запорукою будь-якого проєкту є вдалий старт, а будь-який проєкт починається з ідеї. Чітко продумати свій власний виріб, визначитися з напрямом роботи – є основою проєктування виробу, тому сьогодні ми з Вами виконаємо підбір оздоблювального елемента для проєктування.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Засвоєння нових знань.

1. Ділова гра «Творча майстерня»

Учні розподіляються у 2-3 творчі групи. Кожен з учасників гри отримує свою роль: аналітик, маркетолог, дизайнер, модельєр.

Умови гри: кожній творчій групі необхідно підібрати один оздоблювальний елемент для проектування.

Завдання для творчих груп:

1. Визначити актуальні модні тенденції оздоблення одягу /аналіз інформаційних джерел/.
2. Створити власний банк ідей. /варіанти проєктованого виробу/.
3. Обрати проєктований виріб.
4. Провести маркетингове міні-дослідження на предмет актуальності обраного виробу /анкета для споживача/.
5. Скласти план проєкту /виконати майнд -карту/.

Хвилинка емоційного розвантаження

Відеоролік «Життя прекрасне»

2. Презентація творчого проєкту кожною групою.

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичної роботи
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Описати I етап проєктування власного виробу.
2. Підготувати моделі-аналоги проєктованого власного виробу.

Додатково: інформаційне повідомлення «Проектований виріб очима сучасних дизайнерів».

Урок 8

Клас

Дата

Тема уроку: Пр.р. Створення ескізного малюнку виробу з оздобленням.

Мета уроку: навчальна – закріпити знання учнів з технології проектування виробів, проаналізувати моделі-аналоги, розробити власну модель проектного виробу та виконати ескіз виробу;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: урок-творча майстерня

Наочність: інтернет-ресурси, періодичні видання, зразки оздоблювальних елементів, виробів.

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, інформатика

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

4. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

5. Розподіл дітей у творчі групи.

6. Створення ситуації успіху (занурення у творчу атмосферу):

Уявіть себе талановитим дизайнером-модельєром. Відкрийте у собі творчі здібності, креативне мислення. Ваші знання та творчість стануть запорукою Вашого успіху! Налаштуйтеся на робочий лад і у Вас усе вийде!

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. Вправа «Логічний ланцюжок»

- Виконання творчих проектів — це реалізація власних інтересів, здібностей та можливостей. Уміння чітко планувати, послідовно виконувати кожен з етапів проектування, упевнено крокуючи до поставленої мети, урешті-решт неодмінно приведуть до успіху!

Проект — це «п'ять П». Назвіть етапи проектування виробу.

**ПРОБЛЕМА   ПЛАНУВАННЯ   ПРОЕКТУВАННЯ   ПРОДУКТ
                                 ПРЕЗЕНТАЦІЯ**

2. Ключове запитання: «Ідею найкраще зобразити у ...?»

3. Презентація творчого домашнього завдання.

III. Мотивація навчальної діяльності

Успішна реалізація творчої ідеї залежить від вдалого планування роботи над виробом, тому надзвичайно важливо на початковому етапі проектування детально продумати обрану модель та виконати точний ескіз виробу.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Засвоєння нових знань.

I. Ділова гра «Творча майстерня»

Учні розподіляються у 2-3 творчі групи. Кожен з учасників гри отримує свою роль: аналітик, дизайнер, модельєр, художник.

Умови гри: кожному учаснику творчої групи необхідно виконати ескіз власного проектованого виробу.

Завдання для творчих груп:

1. Підберіть моделі-аналоги проектованого виробу.
2. Оцініть обрані моделі за показниками якості (за 5-ти бальною системою).

№ з/п	Показники якості	Модель № 1	Модель № 2	Модель № 3
1.	Оригінальність та естетичність			
2.	Функціональність			
3.	Простота виготовлення			
4.	Корисність			
5.	Технічна досконалість, якість			
6.	Ергономічність			
7.	Економічність			
	Екологічна безпечність Виробу			
	Разом балів:			

3. Оберіть оптимальний варіант моделі проектованого виробу /виконайте опис/.
4. Використовуючи методи проектування виробів виконайте ескіз виробу.

2. Презентація власних ескізів.

Вправа «Галерея ідей»

Кожен з учасників групи презентує ескіз власного виробу з описом моделі. Інші учні залучаються до обговорення.

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичної роботи
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Описати II етап проектування власного виробу.
2. Підготувати креслення деталей виробу.

Додатково: інформаційне повідомлення «Сучасні текстильні матеріали».

Тема уроку: Пр.р. Підбір інструментів та матеріалів для виготовлення виробу

Мета уроку: навчальна – закріпити знання учнів з технології проектування виробів, виконати підбір необхідних матеріалів та інструментів для виготовлення виробу;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: урок-творча лабораторія

Наочність: інтернет-ресурси, періодичні видання, зразки текстильних матеріалів, виробів.

Міжпредметні зв'язки: хімія, інформатика

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Організація дітей у творчу групу /учні сідають за один стіл колом/.
3. Створення ситуації успіху (занурення у творчу атмосферу):

Уявіть себе талановитим дизайнером-модельєром. Відкрийте у собі творчі здібності, креативне мислення. Ваші знання та творчість стануть запорукою Вашого успіху! Налаштуйтеся на робочий лад і у Вас усе вийде!

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. Вправа «Логічний ланцюжок»

Зазначте етапи проектування виробу у послідовності їх виконання, детально зобразіть етап конструювання виробу.

Організаційно-підготовчий етап**Конструкторський етап**

- ✚ • Опис конструкції виробу та обрання матеріалів для її виготовлення.
- ✚ • Розробка конструкторсько-технологічної документації, необхідної для виготовлення виробу.
- ✚ • Підбір інструментів, пристосувань та обладнання для роботи.
- ✚ • Економічне та екологічне обґрунтування доцільності виконання проекту.

Технологічний етап**Заключний етап**

2. Ключове запитання: «З чого та чим можна виготовити проєктований виріб?»

3. Презентація творчого домашнього завдання.

III. Мотивація навчальної діяльності

Маючи у розробці цікаву ідею виробу необхідно безпомилково підібрати необхідні конструкційні матеріали та інструменти для виготовлення, адже від цього залежить зовнішній вигляд та якість майбутнього виробу.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Засвоєння нових знань.

I. Вправа «Творча лабораторія»

Учням пропонуються зразки різноманітних текстильних матеріалів.

Необхідно обрати потрібні основні та допоміжні матеріали для виготовлення проєктованого виробу.

На завершальному етапі цієї вправи учням потрібно описати властивості обраних конструкційних матеріалів. Дані занести до таблиці.

Матеріали	Властивості матеріалів

II. Вправа «Творчий пошук»

Учням пропонуються для вибору картки із зображеними інструментами та облітанням, на звороті вказано його призначення.

Підберіть необхідне обладнання та інструменти для виготовлення проєктованого виробу. Результати занесіть до таблиці.

Інструменти та обладнання	Призначення

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичної роботи
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Описати II етап проєктування власного виробу.
2. Повторити етапи проєктування.

Додатково: інформаційне повідомлення «Уніфіковані технології обробки швейних виробів».

Урок 10

Клас

Дата

Тема уроку: Пр.р. Розробка технологічної послідовності виготовлення виробу

Мета уроку: навчальна – закріпити знання учнів з технології проектування виробів, виконати розробку технологічної послідовності виготовлення виробу;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: урок-творча лабораторія

Наочність: інтернет-ресурси, періодичні видання, зразки текстильних матеріалів, виробів.

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, інформатика

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Організація дітей у творчу групу /учні сідають за один стіл колом/.
3. Створення ситуації успіху (занурення у творчу атмосферу):

Уявіть себе талановитим дизайнером-модельєром. Відкрийте у собі творчі здібності, креативне мислення. Ваші знання та творчість стануть запорукою Вашого успіху! Налаштуйтеся на робочий лад і у Вас усе вийде!

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. Вправа «Логічний ланцюжок»

Зазначте етапи проектування виробу у послідовності їх виконання, детально зобразіть етап конструювання виробу.

Організаційно-підготовчий етап

Конструкторський етап

Технологічний етап

- Визначення оптимальної технології виготовлення проектного виробу.
- Складання технологічної карти на виготовлення виробу.
- Виготовлення об'єкта проектування, дотримання правил безпечної праці під час роботи.

Заключний етап

2. Ключове запитання: «Як виготовити проєктований виріб?»

3. Презентація творчого домашнього завдання.

III. Мотивація навчальної діяльності

Важливим етапом проектування будь-якого виробу є складання технологічної послідовності його виготовлення. Тому необхідно вміти правильно обрати технологію виготовлення проектного виробу, за для якісного виконання проекту.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Засвоєння нових знань.

I. Вправа «Екскурс на підприємство»

Учням пропонується розглянути у якій послідовності відбувається технологічний процес виробництва на швейному підприємстві.

II. Ділова гра «Творча майстерня»

Учні розподіляються у 2-3 творчі групи. Кожен з учасників гри отримує свою роль: дизайнер, модельєр, конструктор, технолог.

Завдання для творчих груп:

1. Вивчити модель запропонованого виробу /використати ескіз проектного виробу/.

2. Визначити основні конструкційні особливості моделі /використати креслення деталей виробу та виконати макет виробу/.

3. Розглянути запропоновані зразки конструкційних матеріалів/використати зразки матеріалів та табличні дані/.

4. Вивчити перелік необхідних інструментів та обладнання для виготовлення виробу /використати табличні дані/.

5. Скласти технологічну послідовність виготовлення виробу /використати інформаційну картку-зразок/.

III. Презентація творчого завдання.

Вправа «Захист ідей»

Кожна творча група аргументовано презентує послідовність виготовлення проектного виробу. Інші учні залучаються до обговорення.

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?

2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?

3. Де можна використати набуті знання та вміння?

4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичної роботи

2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Описати III етап проектування власного виробу.

2. Підготувати необхідні матеріали та інструменти для виготовлення виробу.

Додатково: виконати вправу «Метод контрольних запитань» /Учням необхідно сформулювати ряд контрольних запитань, на які потрібно дати відповіді щодо якості проектного виробу/

Тема уроку: Пр.р. Підготовка деталей виробу

Мета уроку: навчальна – закріпити знання учнів з технології проектування виробів, виконати розкрій виробу та підготовку деталей виробу до обробки;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: практична робота

Наочність: інтернет-ресурси, інструкційні картки, зразки виробів.

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, інформатика

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Організація дітей у творчі групи.
3. Створення позитивного настрою

Взаєморозуміння + Посмішка + Співпраця = Радість (формула гарного настрою)

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. Вправа «Логічний ланцюжок»

Назвіть основні етапи виготовлення проектного виробу

1. Розкрій деталей виробу
2. Дублювання необхідних деталей
3. По детальна обробка виробу.
4. З'єднання деталей виробу.
5. Обробка застібки /гудзики, зав'язки та ін./
6. Оздоблення виробу.
7. Кінцева обробка виробу/ пришивання фурнітури, заключне ВТО/.

2. Вправа: «Метод контрольних запитань»

Учням необхідно сформулювати ряд контрольних запитань, на які потрібно дати відповіді щодо якості проектного виробу.

III. Мотивація навчальної діяльності

Успішне виконання проекту залежить від якості виготовленого виробу. Щоб виконати виріб якісно необхідно вміти правильно та послідовно виконувати усі технологічні операції обробки виробу.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Практична робота.

I. Вступний інструктаж:

- ознайомлення із завданням практичної роботи;
- повторення правил безпеки праці;

- підготовка необхідних інструментів та матеріалів.

II. Поточний інструктаж: вчитель контролю процес виконання роботи, надає консультативну допомогу.

III. Заключний інструктаж:

- прибирання робочих місць.

Хід роботи:

4. Вивчити інструкційні карти.

5. Виконати розкрій деталей виробу.

6. Виконати початкову обробку деталей виробу.

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?

2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?

3. Де можна використати набуті знання та вміння?

4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичної роботи

2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Повторити технологію виконання машинних та ручних швів.

2. Повторити етапи проектування.

Додатково: підготувати презентацію «Додаткові оздоблювальні елементи /квіти, броші, банти/ для проектного виробу».

Тема уроку: Пр.р. Виготовлення оздоблення

Мета уроку: навчальна – закріпити знання учнів з технології проектування виробів, виконати виготовлення виробу;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: практична робота

Наочність: інтернет-ресурси, інструкційні картки, зразки виробів.

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, інформатика

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Організація дітей у творчі групи.
3. Створення позитивного настрою

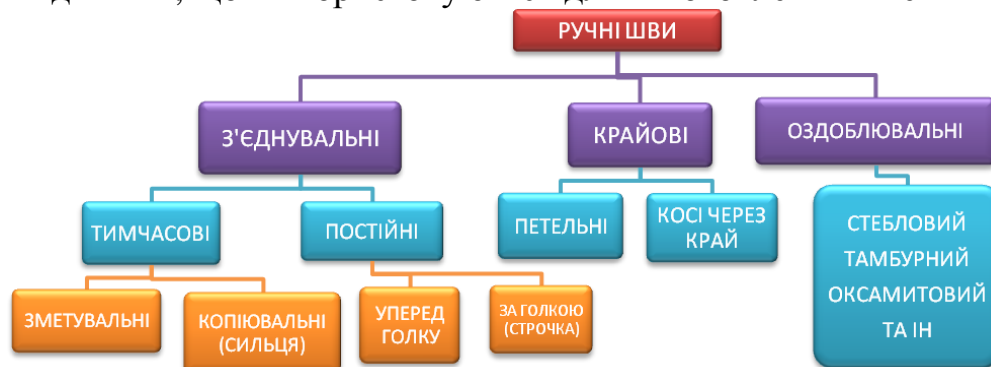

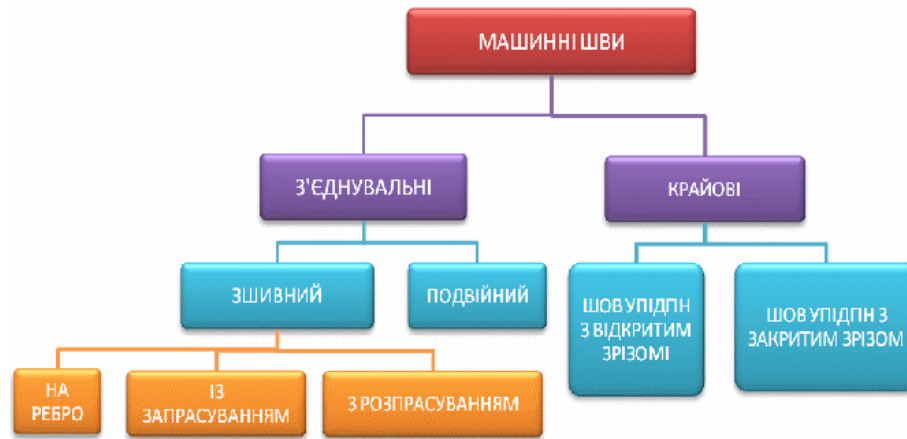
Щоб створити гарний настрій собі та іншим інколи достатньо лише посміхнутись. Сподіваюся, що позитивні відчуття будуть супутниками нашого уроку!

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. Вправа «Логічна схема»

- Назвіть види швів, що використовуються для виготовлення швейних виробів.

2. Вправа «Фотобліц»

На екрані з'являються різні види машинних та ручних швів. Учням необхідно назвати вид шва та ТУ на його виконання.

3. Вправа: «Експрес опитування»

- Які термінологічні операції використовуються для виготовлення швейних виробів?
- Які ручні операції необхідні для виготовлення проектного виробу?
- Які волого-теплові операції необхідні для виготовлення виробу?
- Які машинні операції ви будете використовувати для виготовлення власного виробу?

III. Мотивація навчальної діяльності

Успішне виконання проекту залежить від якості виготовленого виробу. Щоб виконати виріб якісно необхідно вміти правильно та послідовно виконувати усі технологічні операції обробки виробу.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Практична робота.

I. Вступний інструктаж:

- ознайомлення із завданням практичної роботи;
- повторення правил безпеки праці;
- підготовка необхідних інструментів та матеріалів.

II. Поточний інструктаж: вчитель контролює процес виконання роботи, надає консультативну допомогу.

III. Заключний інструктаж:

- прибирання робочих місць.

Хід роботи:

1. Вивчити інструкційні карти.
2. Виконати обробку деталей виробу.
3. Виконати виготовлення виробу.

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичної роботи

2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Повторити технологію виконання машинних та ручних швів.

2. Повторити етапи проектування.

Додатково: підготувати презентацію «Накладний комір. Поради відомих дизайнерів».

Тема уроку: Пр.р. Оздоблення виробу

Мета уроку: навчальна – закріпити знання учнів з технології проектування виробів, виконати оздоблення виробу;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: практична робота

Наочність: інтернет-ресурси, інструкційні картки, зразки виробів.

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, інформатика

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Організація учнів у творчі групи.
3. Створення позитивного настрою

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. Презентація творчого домашнього завдання

- ✓ «Накладний комір. Поради відомих дизайнерів».
- ✓ «Декоративні оздоблювальні елементи»

2. Вправа «Творчий конструктор»

Учням пропонуються зразки окремих оздоблювальних елементів, які можна використати для декорування проектованого виробу. Учням пропонується обрати той чи інший варіант або запропонувати власний.

III. Мотивація навчальної діяльності

Від ідеї до задуму – один крок. Проектований виріб майже готовий, але потребує доповнення та оздоблення. Важливо не лише вміти якісно виготовити виріб, але і вдало його оздобити (звичайно, якщо це потрібно).

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Практична робота.

I. Вступний інструктаж:

- ознайомлення із завданням практичної роботи;
- повторення правил безпеки праці;
- підготовка необхідних інструментів та матеріалів.

II. Поточний інструктаж: вчитель контролює процес виконання роботи, надає консультативну допомогу.

III. Заключний інструктаж:

- прибирання робочих місць.

Хід роботи:

1. Вивчити інструкційні карти на виготовлення оздоблювальних елементів.
2. Виконати потрібний оздоблювальний елемент.
3. Виконати оздоблення проектного виробу.

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичної роботи
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Повторити технологію виготовлення проектного виробу.
2. Повторити етапи проектування.

Додатково: підготуйте рубрику «Мода від народу. Накладний комір. 5 найкращих ідей» /учням необхідно запропонувати 5 або більше ідей використання проектного виробу з різними видами одягу/.

Тема уроку: Пр.р. Кінцева обробка виробу

Мета уроку: навчальна – закріпити знання учнів з технології проектування виробів, виконати кінцеву обробку виробу;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: практична робота

Наочність: інтернет-ресурси, інструкційні картки, зразки виробів.

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, інформатика

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Організація учнів у творчі групи.
3. Створення ситуації успіху:

Працьовитість - душа будь-якої справи і запорука добробуту.

Чарлз Діккенс

Тож я бажаю Вам, щоб будь-яка справа зроблена Вами була до душі та приносила лише задоволення.

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. Презентація творчого домашнього завдання

✓ «Мода від народу. Накладний комір. 5 найкращих ідей».

Вправа «Логічний ланцюжок»

Зазначте етапи проектування виробу у послідовності їх виконання, детально зобразіть етап конструювання виробу.

Організаційно-підготовчий етап

Конструкторський етап

Технологічний етап

Заключний етап

✚ Виконання економічних розрахунків.

✚ • Комплексна оцінка виробу.

✚ • Аналіз власної діяльності на кожному з етапів проектування та підбиття підсумків роботи над проектом.

✚ • Презентація творчого проекту.

2. Ключове запитання: «Що включає кінцева обробка виробу?»

III. Мотивація навчальної діяльності

На завершальному етапі виготовлення будь-якого виробу є кінцева обробка. Від того на скільки якісно та правильно виконана остаточна обробка виробу залежить його якість та зовнішній вигляд.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Практична робота.

I. Вступний інструктаж:

- ознайомлення із завданням практичної роботи;
- повторення правил безпеки праці;
- підготовка необхідних інструментів та матеріалів.

II. Поточний інструктаж: вчитель контролює процес виконання роботи, надає консультативну допомогу.

III. Заключний інструктаж:

- прибирання робочих місць.

Хід роботи:

1. Вивчити інструкційні карти на виготовлення виробу.
2. Виконати заключну обробку виробу.
3. Виконати кінцеве ВТО виробу.

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичної роботи
2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Повторити технологію виготовлення проектного виробу.
2. Повторити етапи проектування.

Додатково: підготуйте рубрику «Мода від народу. Накладний комір. 5 найкращих ідей» /учням необхідно запропонувати 5 або більше ідей використання проектного виробу з різними видами одягу/.

Урок 15

Клас

Дата

Тема уроку: Пр.р. Контроль якості робіт з оздоблення виробу

Мета уроку: навчальна – закріпити знання учнів з технології проектування виробів, виконати контроль якості робіт з оздоблення виробу;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: практична робота

Наочність: інтернет-ресурси, інструкційні картки, зразки виробів.

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, інформатика

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Організація учнів у творчі групи.
3. Створення ситуації успіху:

Праця + Увага + Старання = Успіх (формула успіху)

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

1. Презентація творчого домашнього завдання

✓ «Мода від народу. Накладний комір. 5 найкращих ідей».

2. Вправа «Піраміда вимог»

- Як перевірити якість готового виробу?
- Яким критеріям повинен відповідати проєктований виріб?

Учням потрібно побудувати піраміду вимог, що висувуються до проєктованого виробу.

Економічні /вартість виробу/

Естетичні /стилістичне та колористичне рішення/

Технічні /відповідність процесу виробництва встановленим держстандартам/

Експлуатаційні /зносостійкість, зручність /

Тігієнічні /гігроскопічність, якість та склад текстильних матеріалів/

III. Мотивація навчальної діяльності

У проєктування виробів важливо не лише вдало його виготовити, але і критично оцінити його. Вміння оцінювати власний виріб, виявляти недоліки та шукати шляхи вдосконалення – запорука Вашого професіоналізму.

IV. Оголошення теми і мети уроку./запис у зошитах: дата, тема/

Мету та завдання уроку учні визначають самостійно.

V. Практична робота.

Хід роботи:

1. Оцінити якість проєктованого виробу за такими критеріями:

Критерії	Експертна оцінка	Примітки
Технологічні	Оригінальність застосування матеріалів, їх довговічність, витрата матеріалів (максимальна чи мінімальна?)	
	Складність і об'єм виконаних робіт	
	Доцільність створення виробу (як використовується?)	
Конструктивні	Зручність використання, міцність, надійність (висока, середня, низька?)	
	Відповідність конструкції призначенню виробу (відповідає чи ні?)	
Естетичні	Оригінальність форми (проста або складна?)	
	Композиційна завершеність (відповідність до статі)	
	Кольорове рішення (поєднання кольорів)	
Екологічні	Забруднення навколишнього середовища під час виробництва	
	Можливість використання відходів виробництва	
Економічні, маркетингові	Актуальність виробу на ринку (чи користується попитом?)	
	Можливість масового виробництва (так, ні)	
	Собівартість виробу (висока, середня, низька?)	
	Рівень продажної ціни (високий, середній, низький?)	

2. Вправа «Есе»

Учням дається завдання написати аргументоване есе на розглянуту тему (самоаналіз проектної діяльності).

3. Виконай самооцінку проекту.

ТАБЛИЦЯ САМООЦІНЮВАННЯ

Прізвище, ім'я: ..... Клас .....

Тема проекту: .....

Дата початку роботи: .....

Дата захисту проекту: .....

Що оцінюємо	Критерії оцінювання	Оцінка в балах	
		Макс*	Факт.
Виріб (..... балів)			
Оформлення робочого зошита (..... балів)	Повнота розкриття всіх етапів проектування		
	Естетичність ведення записів		
	Особистий творчий доробок		
Захист проекту (..... балів)	Обсяг і глибина знань із теми		
	Творча форма захисту проектної роботи		
	Повнота відповідей на запитання		

VI. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Рефлексія

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?

3. Де можна використати набуті знання та вміння?

4. Над чим ти хотів би працювати далі?

VII. Підсумки заняття

1. Аналіз практичної роботи

2. Оцінювання результатів діяльності учнів на уроці.

VIII. Домашнє завдання:

1. Підготувати презентацію власного виробу.

2. Підготувати опис проекту.

Додатково: підготуйте рекламний буклет власного проектного виробу.

Урок 16

Клас

Дата

Тема уроку: Захист проекту. Творчий конкурс «Fashion Day».

Мета уроку: навчальна – навчити учнів презентувати власний виріб, аналізувати власну діяльність;
розвиваюча- розвивати увагу, спостережливість, аналітичні здібності, естетичний смак, творче мислення; формувати комунікативні, соціальні компетентності, компетентності продуктивної творчої праці;
виховуюча- виховувати організованість у роботі та відповідальність за свої дії.

Тип уроку: комбінований

Форма проведення: творчий конкурс

Наочність: тематична виставка, естетично оформлене приміщення.

Міжпредметні зв'язки: образотворче мистецтво, література, українська, англійська мова.

Хід уроку

I. Організація учнів. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.

1. Перевірка присутності і їх готовності до уроку.
2. Підготовка учнів до конкурсу.

II. Вступне слово учителя

Учитель - Вітаю Вас мої талановиті дівчата! Запрошую Вас на творчий конкурс «Fashion Day». Конкурс спрямований на виявлення цікавих ідей та молодих талантів. Сьогодні Ви маєте можливість представити власні проекти на цьому дійстві. Сподіваюся Ви зможете з гідністю представити власні шедеври нашому компетентному журі. Переможці конкурсу будуть відзначені нагородами та найвищими оцінками!

III. Мотивація навчальної діяльності

«Вміла готувати та не вміла подавати», а щоб такого не трапилося потрібно вміти не лише якісно та гарно виконати творчий проект, проте і вміти його вдало презентувати споживачам.

III. Перебіг конкурсу.

(Звучать фанфари)

Ведучий - Дозвольте урочисто відкрити наш творчий конкурс «Fashion Day».

Ведуча - Запрошуємо учасників до модного показу та презентації власних моделей.

Ведучий - Кожному конкурсанту відводиться 2 хв часу на презентацію власного проекту. Учасникам потрібно продемонструвати власний виріб та коротко охарактеризувати актуальність ідеї, особливості технології виготовлення цієї моделі.

Ведуча - Після представлення інші учасники та компетентне журі мають право задавати додаткові питання по виробу.

Ведучий - Результати оцінювання журі занеситиме до спеціального протоколу.

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ТВОРЧОГО ПРОЕКТУ

	ПІБ	За виріб, тах ..... бал.	Оформлення робочого зошита, тах ..... бал.	Презентація проекту, тах ..... бал.	Загальна оцінка, тах ..... бал.
Експерти					
Учитель					

Ведуча – Тож запрошуємо наших учасниць до показу!

Звучить приємна мелодія. Учні по черзі презентую власні проекти. Журі оцінює виступ, якість виробу та оформлення проектної документації. А результати заносить до таблиці.

Ведучий – Усі учасники чудово виступили! Було презентовано багато цікавих проектів та гарних ідей! Сподіваюся усі отримала неабияке задоволення від побаченого!

Ведуча – А зараз настав час підбиття підсумків нашого конкурсу. До слова запрошується голова журі для оголошення результатів.

Журі оголошує кількість набраних кожним із учасників балів. В кінці оголошуються переможці конкурсу I-III місце. Переможці нагороджуються відзнаками.

Учитель – Ось і закінчився конкурс! Сподіваюся, що Ви отримали ґрунтовні знання з виконання проекту. Бажаю Вам успіхів, натхнення та перемог на стежі опанування різними видами рукоділля та виконанні творчих проектів!

IV. Закріплення нових знань і вмінь учнів

Вправа «Мікрофон»

1. Чи задоволений ти результатом своєї роботи? А самим процесом?
2. Які зміни ти вніс би в хід виконання?
3. Де можна використати набуті знання та вміння?
4. Над чим ти хотів би працювати далі?

V. Фото на згадку: фото учнів з власним проектами.

Матеріали до уроків

Властивості хімічних волокон

Інформаційна картка

Тканини з хімічних волокон та їх властивості

№	Назва волокон	Блиск	Поверхня	Горіння	Міцність
1	<i>Віскоза</i>	Сильний	Гладка	Як бавовна: жовтим полум'ям і швидко згоряє	Зменшується у мокрому стані
2	<i>Ацетат</i>	Матовий	Гладка	Горить повільно, жовтим полум'ям, утворюється накіп жовтого кольору, відчувається кислий запах	Міцний, але зменшується в мокрому стані
3	<i>Капрон</i>	Блискучий	Гладка	Чутливий до тепла, плавиться, а потім загоряється слабким блакитно-жовтим полум'ям з виділенням білого диму	Міцний, стійка до зношування
4	<i>Лавсан</i>	Сильний	Гладка або матова	Плавиться, а потім повільно горить жовтуватим полум'ям, виділяючи чорну кіптяву	Міцний, стійкий до зношування
5	<i>Нітрон</i>	Матовий	Схожа на вовну	Горить спалахами, виділяючи велику кількість чорної кіптяви	Нижча, ніж у капрону і лавсану

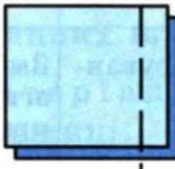
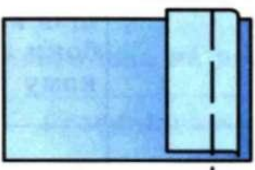
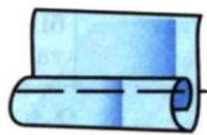
Термінологія швацьких робіт

Інформаційна картка

Таблиця 1

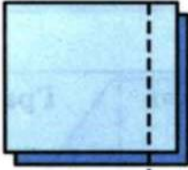
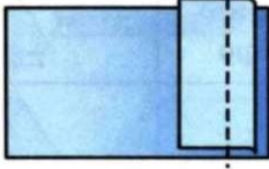
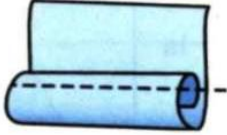
№ п/п	Операція	Призначення операції	Графічне зображення
1	Пропрасування	Видалення зминів й заломів на тканині або виробі	
2	Припрасування	Зменшення товщини шва, згину чи краю деталі прасуванням	
3	Розпрасування	Розкладання припусків на шов або складки на різні боки і закріплення їх у такому положенні праскою	
4	Запрасування	Укладання припусків на шов чи складки на один бік і закріплення їх у такому положенні праскою	

Таблиця 2

№ п/п	Операція	Призначення операції	Графічне зображення
1	Зметування	Тимчасове з'єднання нитками двох або кількох деталей, приблизно однакових за розмірами	
2	Приметування	Тимчасове з'єднання нитками малої деталі з великою	
3	Заметування	Тимчасове закріплення нитками підігнутого краю деталі або виробу	

Термінологія машинних операцій

Таблиця 3

№ п/п	Операція	Призначення операції	Графічне зображення
1	Зшивання	З'єднання нитками двох або кількох деталей, приблизно однакових за розмірами	
2	Пришивання	З'єднання нитками різних за розмірами деталей	
3	Застрочування	Прокладання строчки для закріплення підігнутого краю деталі або виробу	

Технологія виконання ручних та машинних швів

Інформаційний блок №1

Ручні шви

Розкроєні лекалі швейних виробів сколюють між собою однією або кількома нитками. Таке з'єднання називають **стібком**.

Ряд стібків, що повторюються на тканині, називають **строчкою**. Одна або кілька строчок, накладення для скріплення двох або кількох частин виробу, утворюють **шов**.

За способом виконання шви можуть бути **ручні і машинні, прості і складні**.

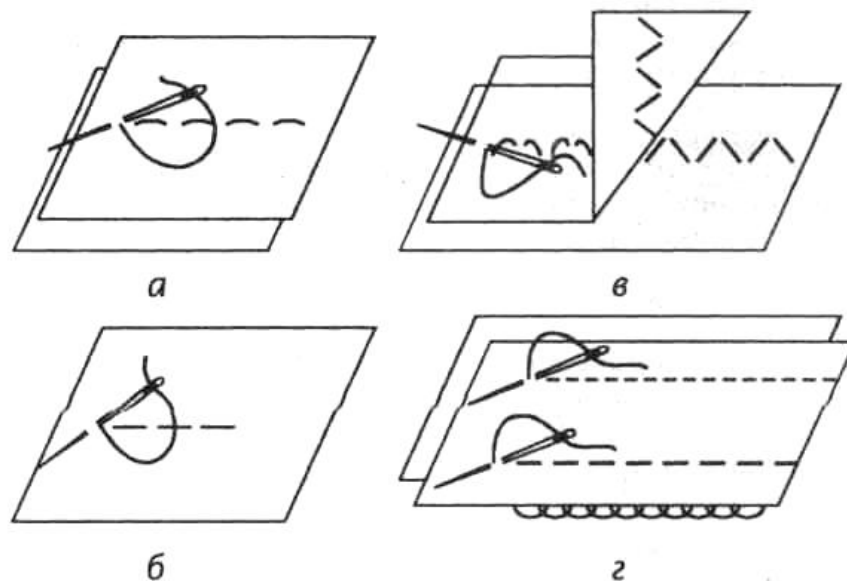
До *простих ручних* швів належать: зметувальні, обкидні, зшивні, прокладні та копіювальні. *Складні шви* — це петельний, підшивний, фігурний, штопальний, спушувальний, штукувальний.

Прості шви. Зметувальний шов (мал.1, а) застосовують найчастіше при зметуванні, тобто тимчасовому з'єднанні двох частин виробу. Довжина стібка від 0,5 до 5 см.

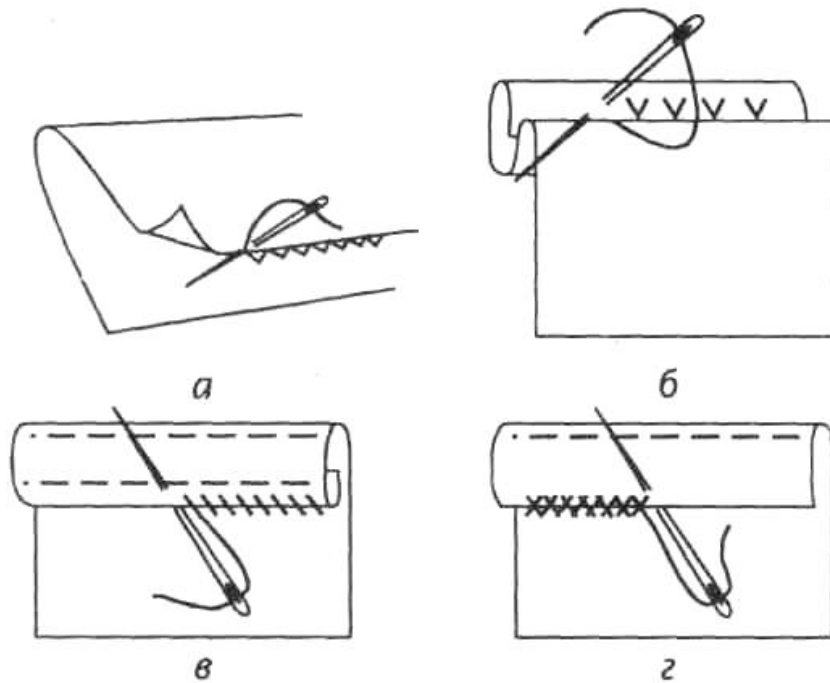
Прокладний шов (мал.1, б) такий як і шов змету вальний. Так назвали цей шов тому, що його застосовують для позначення ліній деталей.

Копіювальний шов (мал.1, в) застосовують для перенесення основних ліній однієї половини виробу на іншу.

Строчний шов та шов «за голкою» (мал.1, г) застосовують тоді, коли потрібна густа і міцна строчка, а машиною його зробити не можна. Шов «за голкою» подібний до строчного шва, тільки стібки його рідші.

Мал. 1

Мал. 2

Підшивні шви поділяють на: потайні, відкриті, фігурні (мал. 2).

Потайний шов (мал. 2, а, б) застосовують для підшивання низу сукні, блузки тощо. Під час шиття потайним швом з лицьового боку тканини захоплюють лише одну нитку. Бажано, щоб колір нитки не відрізнявся від кольору тканини. Нитку, якою шиють, не натягують і ховають у підгин.

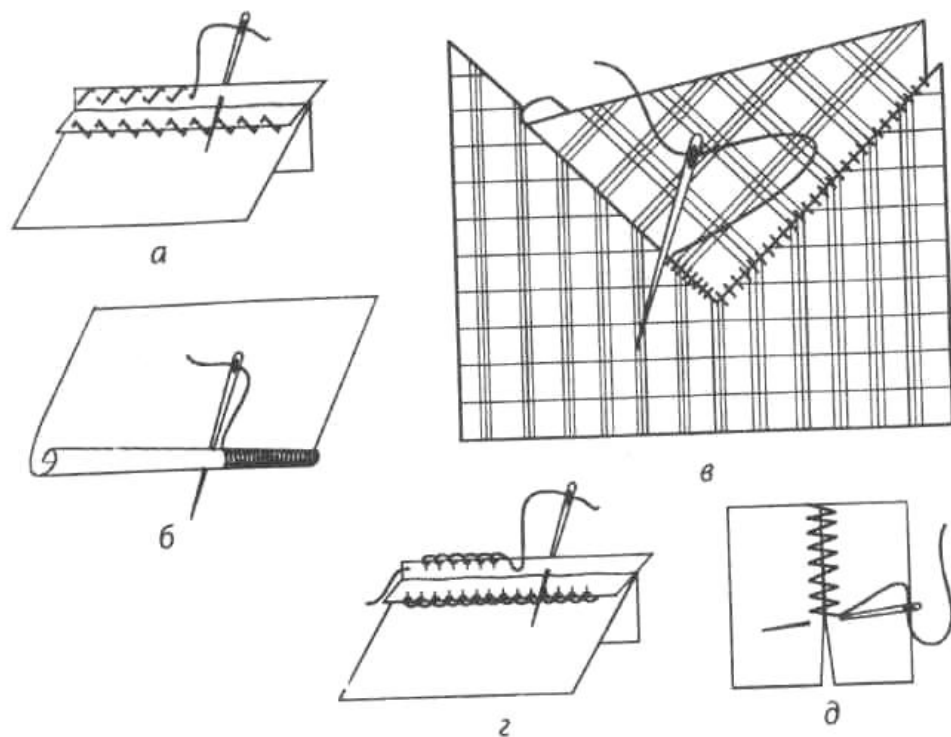
Відкритий шов (мал.2, в) застосовують для підшивання виробів з несипких тканин. Шиють справа наліво. Поперемінно захоплюють то нитку основної тканини, то нитку припуску.

Фігурний шов (мал.2, г) застосовують тоді, коли треба підшити низ сукні, спідниці, пальта, іноді для оздоблення дитячої білизни. Виконують у два прийоми. Шиють зліва направо.

Крайові шви. *Шов «через край»* — простий (мал.3, а) і шов *петельний* — складний застосовують при обкиданні зрізів сипких тканин, з'єднанні пруга полотна і мережива або інших деталей.

Шов «у закрутку» (мал.3, б) — складний; застосовують його для підшивання країв деталей, вирізів, для вставляння прошви тощо. Виконують його так: під час підшивання великий палець лівої руки закручує тканину і притискує її до вказівного пальця тієї самої руки.

Косий шов (мал.3, в) застосовують для суміщення рисунка, особливо на картатих тканинах. У таких випадках треба верхній край зрізу підігнути на 0,5 см, підігнути його до рисунка нижнього краю, приметати невеличкими стібками в один бік і зшити.

Мал. 3

Після цього шви розпрасувати, обкидавши їх стібками через край.

Петельний шов (мал.3, 2) застосовують для обметування петель і зрізів, особливо сипких тканин.

Штукування — шов у стик (мал.3, д) застосовують на шерстяних і товстих тканинах (драп, сукно); нитки підбирають за кольором і товщиною тканини.

Спушувальні стібки, штопання, петельки. *Спушувальні стібки* (мал.4, а) дещо нагадують стібки «строчка». Відмінність їх тільки в тому, що довжина спушувального стібка зверху дуже мала — 0,5... 1 мм, тому їх майже не видно зверху, вони проходять всередині скріплених тканин.

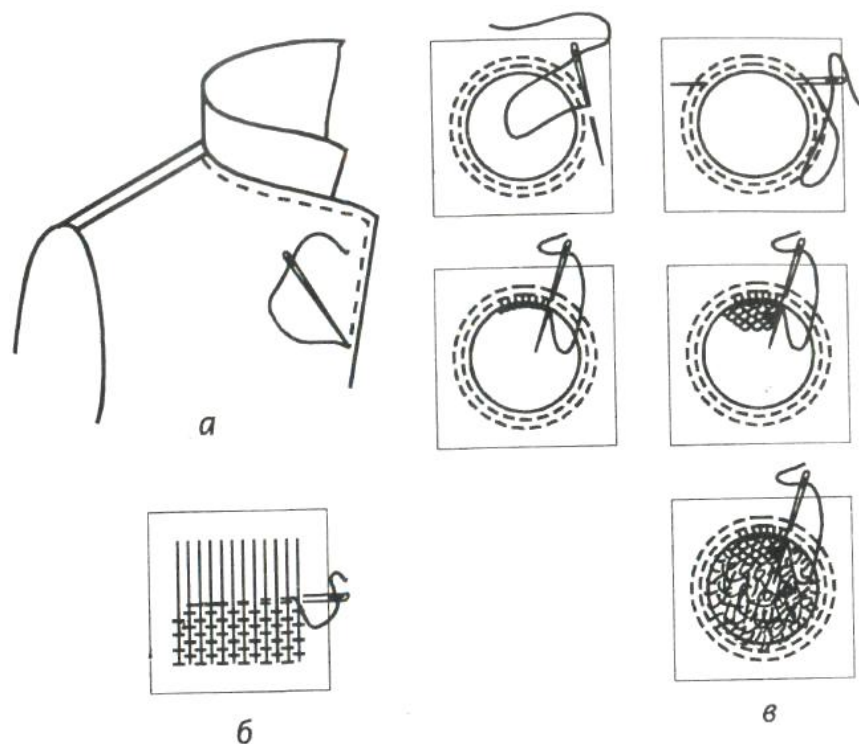
Спушувальні потайні стібки застосовують для наскрізного скріплення і обробки країв бортів, комірів, низу деталей.

Часто спушувальним швом замінюють машинну оздоблювальну строчку, що забезпечує стійкість краю деталі до деформації у процесі носіння виробу.

Штопання (мал.4, б) застосовують тоді, коли тканина виробу протерлась і просвічується, найчастіше у в'язаних виробах, шкарпетках, панчохах, рукавицях тощо.

Штопання петелькою (мал.4, в) застосовують на панчохах. Цей шов міцний і легко виконується. Дірочку обметують кругом стібками «вперед голку» 2—3 рази, щоб закріпити край тканини і не дати їй розтягнутися в процесі роботи. У першому ряду прокладають поперечну нитку. Голку вколюють у край, над діркою, під поперечну нитку, а нитку підводять під кінець голки (прийом петельного стібка).

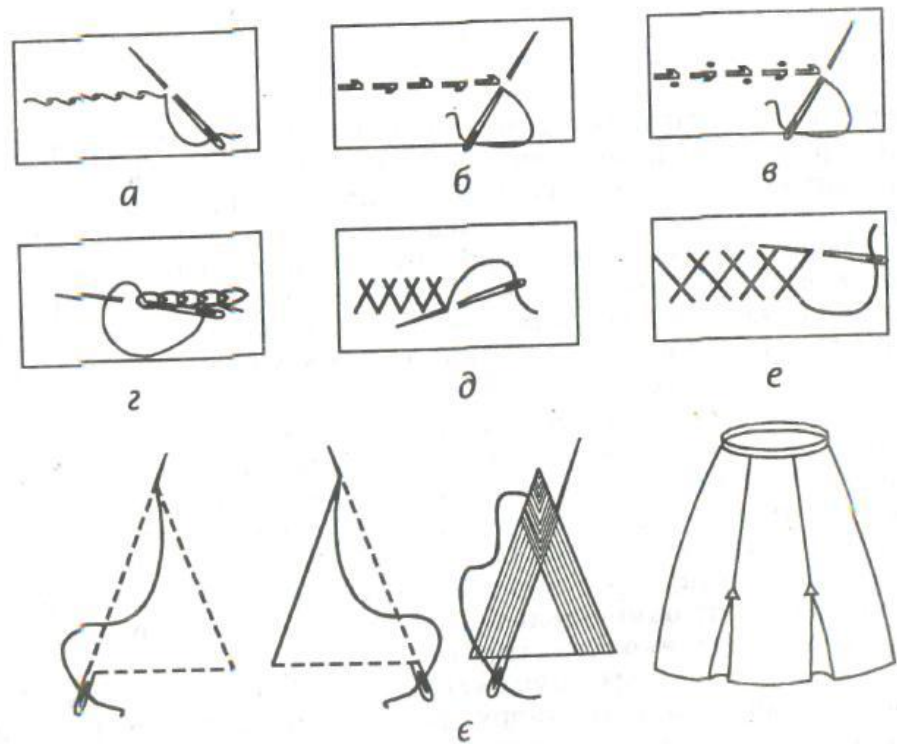
Мал. 4

Декоративно-оздоблювальні ручні шви. *Стебловий шов* (мал.5, а) застосовують тільки для оздоблення виробу. Це найлегший із оздоблювальних швів. Шиють його зліва направо, а голку вколюють справа наліво, витягуючи голку на середині попереднього стібка.

Швом одинарна «ялиночка» (мал.5, б) вишивають зліва направо або зверху вниз. Виконують цей шов так: закріплюють нитку в тканині, проколюють тканину з вивороту і витягують голку з ниткою на лицьовий бік. Потім вколюють голку вправо, навскоси, на 3...5 мм. Другий раз вколюють голку до центра на таку саму відстань. Так і чергуються між собою наступні стібки: один справа, другий — зліва, утворюючи просту одинарну «ялиночку». Під час шиття дуже затягувати нитку не можна — це деформує рисунок. Довжина і ширина стібків (проколів) залежить від узору, товщини ниток тощо. Великим пальцем лівої руки підтримують нитку, а правою рукою протліють голку з ниткою.

Швом подвійна «ялиночка» з крапками (мал.5, в) виконують так само, як і одинарний, відмінність його у тому, що кожен стібок повторюють двічі направо і двічі наліво.

Тамбурний шов (мал. 5, г) — такий самий петлеподібний шов як і шов «ялиночка», тільки вколюють голку не навскоси а по прямій лінії. Виходить шов ланцюжком. Нагадує він також заплетену косичку. Рекомендується для оздоблення столової білизни, дитячих та жіночих суконь і пальт.

Мал. 5

Оksamитовий шов (мал.5, д) виконують не справа наліво, як тамбурний, а зліва направо. Цей шов може бути різний: стійки можуть бути великі й малі, широкі й вузькі, тільки треба, щоб йшли вони по горизонтальній лінії, тобто, щоб проколи були на одному рівні як зверху, так і знизу. Для цього необхідно голку вколювати проти попереднього стібка. Перші ряди вишивають нитками яскравих кольорів, тоді легше відтінити наступні ряди.

На малюнках 5, д, є показано варіанти оксамитових швів.

На малюнку 5, є ви бачите техніку виконання трикутників та застосування їх для оздоблення одягу і закріплення складок, шліців тощо. Якщо тканина тонка, то під неї підкладають клаптик, потім гладдю вишивають трикутник в тон тканини.

Трикутники можна вишити різноманітними узорами.

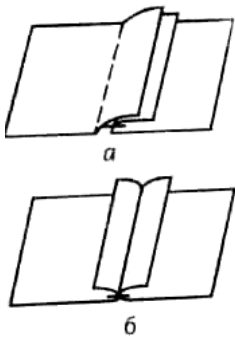
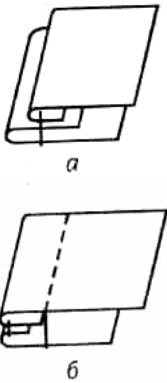
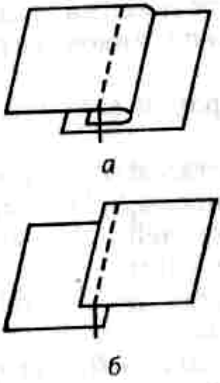
Машинні шви

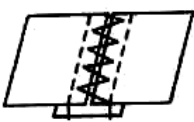
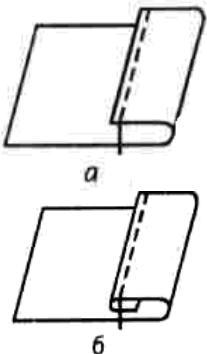
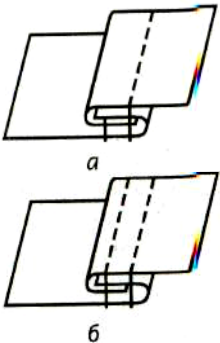
За способом виконання машинні шви поділяють на прості й складні. До простих належать: зшивний, підрублювальний та ін. До складних — подвійний та запошивний, які застосовують, головним чином, під час пошиття білизни.

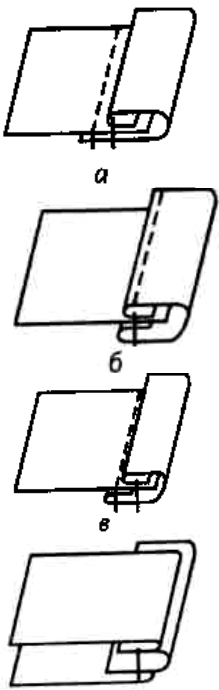
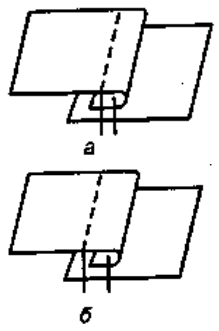
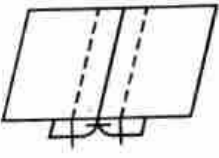
Технічні вимоги, яких треба дотримуватися під час виконання машинних робіт:

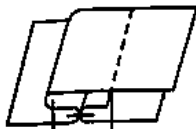
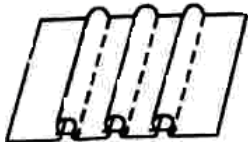
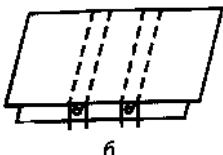
1. Під час виконання строчок на швейних виробках потрібно використовувати нитки, близькі за кольором тканини.
2. Номери ниток, голок, густота строчки мають відповідати товщині тканини та виду виконуваної операції.
3. Під час виготовлення виробів з шерстяних і шовкових тканин усі оздоблювальні строчки, а також петельки і закріпки виконують шовковими нитками.
4. Кінці верхніх ниток оздоблювальних строчок виводять навиворіт виробу і зав'язують вузлом або закріплюють ручними стібками.
5. Усі внутрішні строчки закріплюють на машині зворотною строчкою. Довжина закріпки 1,5...2 см.
6. Під час прокладання строчок по замкнених лініях (вшивання рукавів, застрочування низу брюк) строчки на кінцях швів мають заходити одна на одну на 1..1,5 см.
7. Ширина швів має відповідати розмірам, зазначеним у таблиці 2.
8. Зшивання деталей, настрочування швів, прокладання оздоблювальних строчок доцільно виконувати за допомогою відповідних пристосувань.
9. Фігурні оздоблювальні строчки виконують по лініях, намічених за лекалами.
10. Під час з'єднання двох деталей, одна з яких має прямий зріз, а друга — косий, деталі з косим зрізом кладуть знизу.
11. Під час з'єднання двох деталей з тканин різної товщини вниз кладуть деталь з товщою тканини.
12. Якщо під час з'єднання двох деталей одну з них потрібно припосадити, її кладуть униз.
13. Після закінчення швацьких робіт виконують волого-теплову обробку деталі чи виробу.

Таблиця 1 Машинні шви і строчки

№ п/п	Вид шва	Зразок	Технічні умови виконання	Застосування
1	2	3	4	5
1.	Зшивний: <i>а</i> -в заправуванні; <i>б</i> — в роз прасуванні		Ширина шва залежно від його призначення й виду тканини	З'єднання деталей однакової довжини, бічних і плечових зрізів.
2.	Обшивний (<i>а</i>) Подвійний (<i>б</i>)		Крайові шви. Виконуються однією і двома строчками, в яких зрізи деталей знаходяться всередині з'єднаних деталей. Ширина шва 0,7 або 1 см	а) Обробка країв бортів, коміра, клапанів, білизни, мішковини кишені тощо; б) пошиття білизни
3.	Накладний: <i>а</i> — із закритим зрізом; <i>б</i> — з відкритим зрізом		Ниткове або клейове з'єднання країв деталей і виточок, коли один край з підгином або без нього лежить на іншому. Ширина шва 0,7... 1 см	Приєднання доточок до бортових прокладок і зшивання виточок

4	Шов у стик		З'єднувальний шов. Деталі укладають зрізами у стик на смужку з тонкої тканини і з'єднують за допомогою клейової смужки або зигзагоподібним и строчками	Зшивання виточки і доточки бортової прокладки.
5	Шов у підгин: <i>а</i> — з відкритим зрізом; <i>б</i> — із закритим зрізом; <i>в</i> — з обкантованим зрізом		Крайовий шов шириною 0,5...1 см	Обробка підігну тих країв деталей, або виробу
6	Запошивний: <i>а</i> — простий; <i>б</i> — в замок		Ширина шва 0,5...0,8 см	Пошиття білизни спортивного та спецодягу, костюмів без підкладки.

7	Обкантовувальний: <i>a</i> — з тасьмою; <i>б і в</i> — з одинарною або подвійною смушкою; <i>г</i> — вставлений оздоблювальний кантик	 <p><i>a</i></p> <p><i>б</i></p> <p><i>в</i></p> <p><i>г</i></p>	Крайовий шов — оздоблювальний, виконаний одинарними або подвійними смушками з основного чи оздоблювального матеріалу	Оздоблення жіночого і дитячого одягу
8	Настрочний: <i>a</i> — з відкритим зрізом; <i>б</i> — із закритим зрізом	 <p><i>a</i></p> <p><i>б</i></p>	З'єднувальний шов. Виконується двома строчками: внутрішньою — з'єднувальною і зовнішньою — оздоблювальною. Ширина шва залежить від моделі	З'єднання і оздоблення бічних, плечових зрізів, середніх швів спинки, рукавів тощо. Настрочування кокеток, з'єднання ліфа і спідниці
9	Розстрочний		Ширина шва дорівнює ширині оздоблювальної строчки плюс 0,7см. Розгорнуті запаси шва закріплюють машинною строчкою	Оздоблення і закріплення швів у виробі, які погано піддаються волого- тепловій обробці

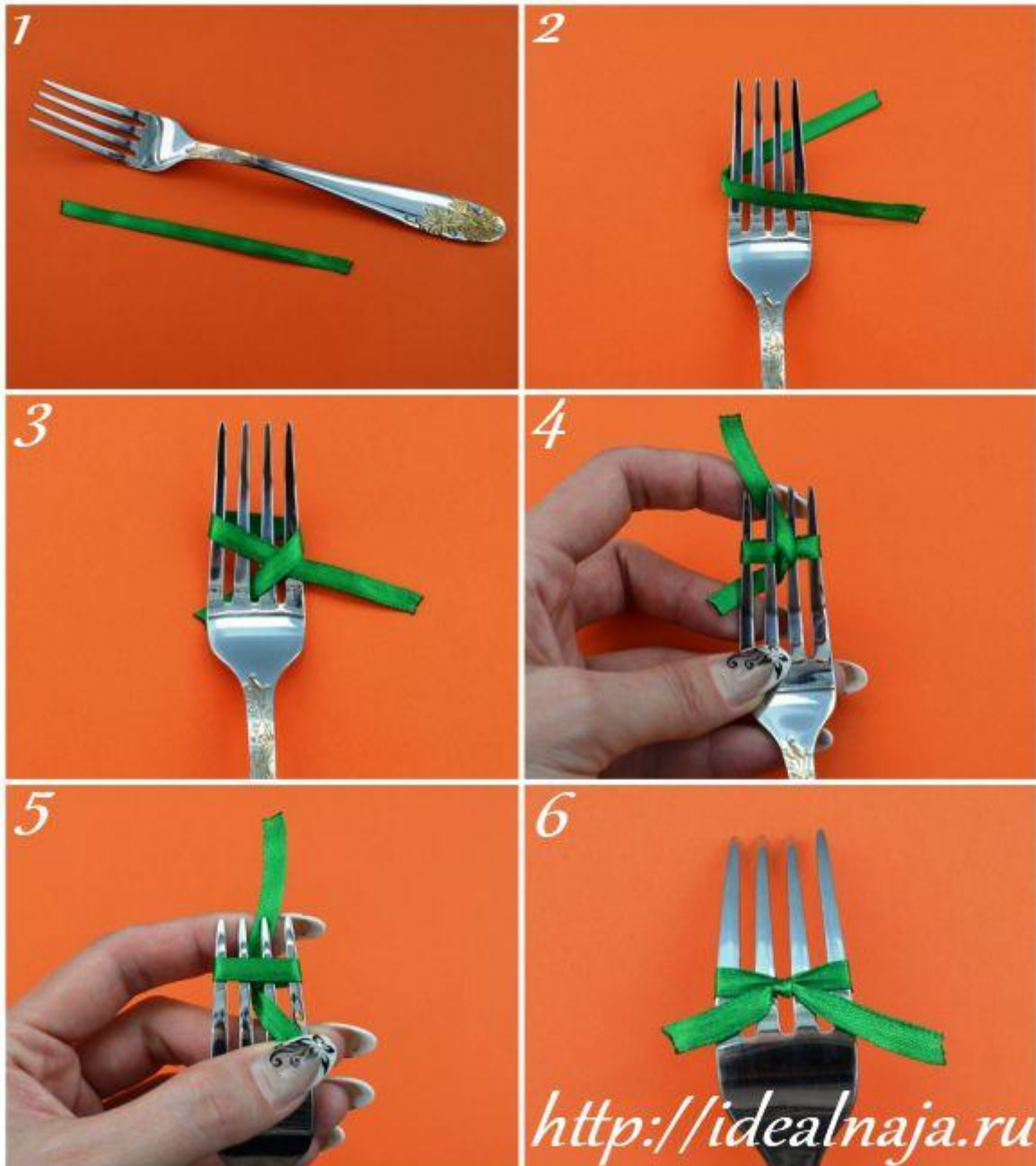
10	Виточний		Різновид оздоблювального шва. Виконують за допомогою смужок тканини, пришиваних з вивороту	Імітація рельєфів, кокеток декоративних ліній деталі
11	Оздоблювальні шви: <i>а</i> — заціпи; <i>б</i> — рельєфи із шнуром	 	Оздоблювальні шви. Ширина шва залежить від моделі	Оздоблення виробів

Інструкційна картка

Виготовлення банта із шовкової стрічки за допомогою виделки

Матеріали та інструменти: відрізок шовкової стрічки шириною 0,6 см довжиною від 10 см, звичайна виделка, ножиці.

Послідовність виконання:

7. Готовий бантик знімає з виделки та підрізаємо кінці стрічки.

8. Перевіряємо якість готового виробу.

Інструкційна карта *Технологія виготовлення китиці*

Матеріали та інструменти: нитки, голка, картонний прямокутник, ножиці.

№ п/п	Назва операції	Графічне зображення	Технічні умови виконання
1	2	3	4
1.	Розрізання ниток		Вирізати з картону прямокутник (його розмір повинен близько відповідати довжині китиці) і намотати на нього нитку (чим більше витків, тим об'ємніше китиця). Потім іншою ниткою (залежно від товщини китиці – складеної вдвічі) міцно перев'язати витки. Розрізати нитки з протилежного боку картонного прямокутника
2.	Обмотування головки китиці		Приблизно на 2 см нижче того місця, де були перев'язані нитки, кілька разів обмотати китицю. Підрівняти нижній край китиці ножицями.
3.	Варіанти оформлення китиці		Китиці можна виготовити з різних ниток, додатково оформити намистинами, бісером.

Інструкційна карта

Технологія виготовлення помпону

Матеріали та інструменти: нитки, голка, картонні кільця, ножиці.

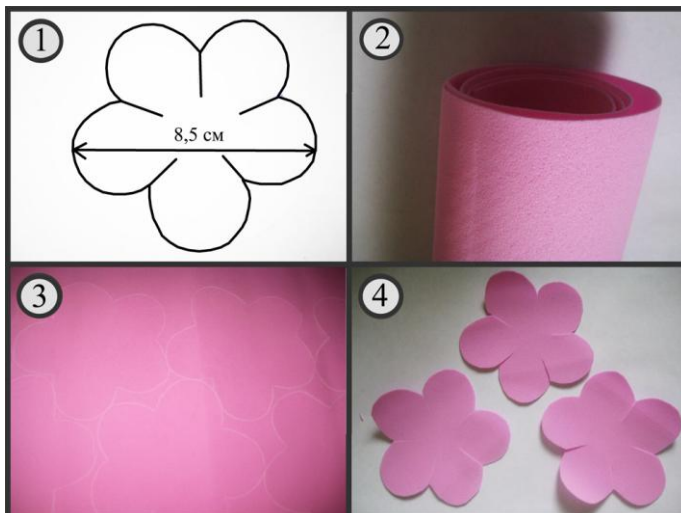
№ п/п	Назва неподільної операції	Графічне зображення	Технічні умови виконання
1	2	3	4
1.	Намотування ниток на картонні кільця		Скласти разом 2 частини – по 1 з плоскою лапкою і з подвійною лапкою. Потім туго обмотати складені деталі ниткою. Чим більше витків, тим пишніше і красивіше вийде помпон.
2.	Розрізання ниток		Розрізати витки нитки між кільцями. Складеної вдвічі ниткою обмотати і міцно зав'язати нитки. Кінці не обрізати, з їх допомогою пізніше можна буде прикріпити помпон до шапочки.
3.	Видалення картонної заготовки		Видалити картонні деталі і підрівняти помпон.
4.	Варіанти оформлення помпону		Помпони можна виготовляти з різних ниток, поєднувати різні кольори, таким чином виготовляючи цікаві варіанти для оздоблення будь-яких виробів.

Інструкційна карта
Виготовлення штучних квітів троянди з фоамірану

Матеріали та інструменти:

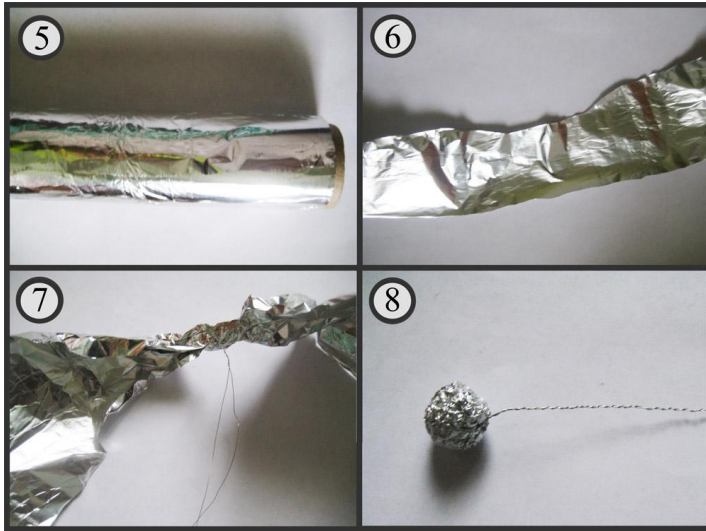
- фоаміран рожевий;
- папір;
- ножиці;
- клей;
- праска;
- дрiт;
- фольга.

1 - Малюємо на папері шаблон пелюсток діаметром 8,5 см. Вирізаємо його.

2 - Беремо листок фоамірану такого кольору, якого буде наша троянда. (Тут рожевий).

3 - Щоб не зіпсувати пелюстки, залишаючи на їх краях щось типу чорнила або графіту, обводимо шаблон на фоамірані за допомогою зубочистки.

4 - На одну квітку йде 3 заготовки пелюсток.

5 - Для серцевинки нам знадобиться харчова фольга.

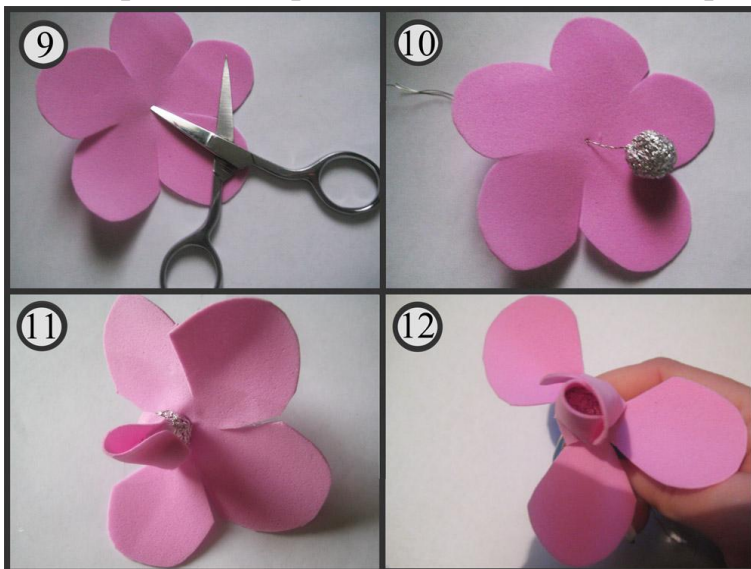
6 - Відриваємо від рулону смужку шириною близько 4 см.

7 - Серединку смужки стискаємо і обкручуємо її шматочком тонкого

мідного дроту. Кінці дроту перекручуємо між собою.

8 - Фольгу скручуємо в кульку. Виходить ось така намистина діаметром близько 1,5 см на ніжці з дроту.

9 - В серединці першої заготовки пелюсток робимо отвір гострими ножицями.

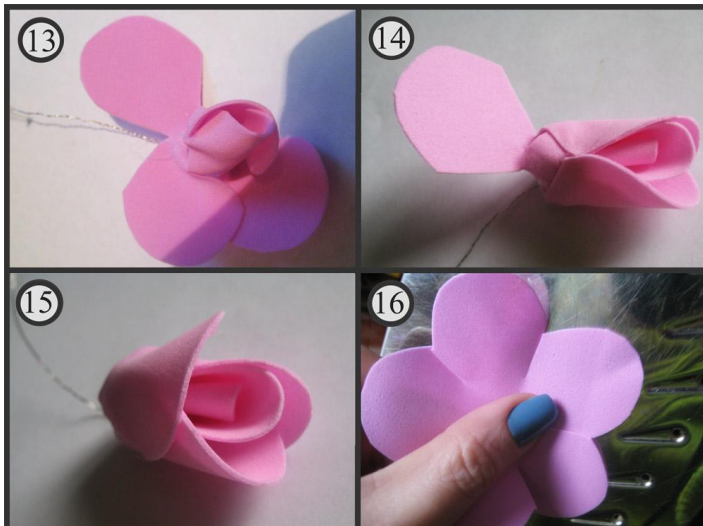
10 - Вставляємо в цей отвір дріт з кулькою з фольги. Зараз нам знадобиться клейовий пістолет. Наносимо краплю гарячого клею під кульку біля отвору. Приклеюємо його до серединки пелюсток.

11 - Робимо бутончик троянди. На бічному боці однієї з пелюсток наносимо гарячий клей і затискаємо її на серцевинці з фольги.

12 - Наступну пелюстку бере через одну від першої.

Наносимо на його сторону клею і обгортаємо серцевинку з першою

пелюсткою.

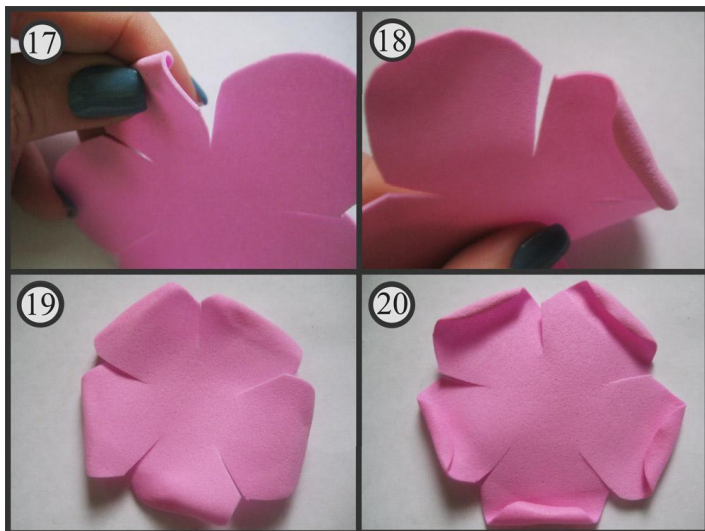

13 - Капелькою гарячого клею з'єднуємо між собою дві вільних пелюстки розташованих поруч.

14 - Наносимо клей на бічні краї обгортаємо навколо бутону.

15 - Так само приклеюємо і останню пелюстку.

16 - Наступний ряд пелюсок (друга заготовка) буде формуватися за допомогою праски. Нагріваємо праску до значення 1 з половиною (якщо на прасці їх 3). І прикладаємо до підшви самий край однієї з пелюсток.

17 - Як тільки фоаміран нагріється, він сам почне трохи деформуватися в сторону праски. Тоді швидко знімаємо пелюстку і загортаємо її краєчок так, як показано на зображенні.

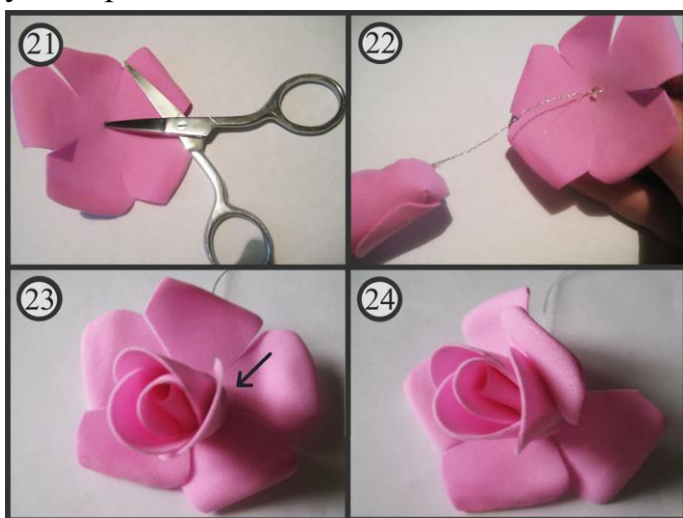
18 - Вид знизу.

19 - Так само деформуємо інші пелюстки. Виходить ось така заготовка.

20 - Вид знизу.

21 - Зробіть в серединці отвори ножицями.

22 - Вставляємо туди наш бутончик на дроті. Наносимо краплю гарячого клею у отвори.

23 - І приклеюємо бутончик на другий ряд пелюсток. Далі наносимо клей на серединку пелюстки майже у її основі, де показано стрілкою.

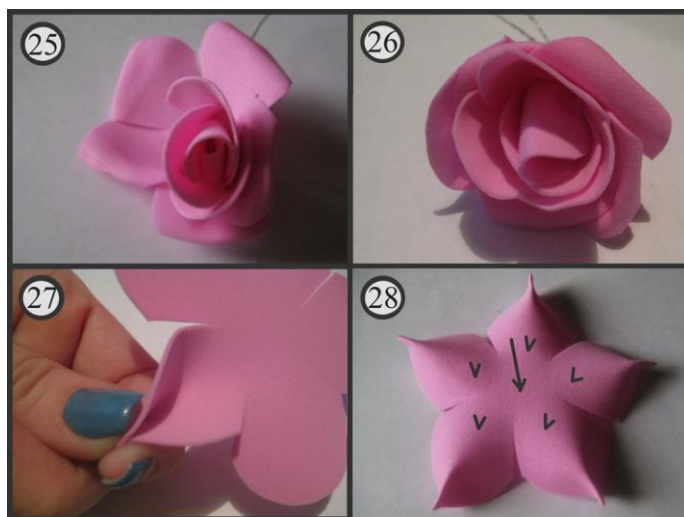
24 - І приклеюємо перший пелюстку до бутончика.

25 — Второй лепесток таким же образом приклеиваем, только располагаем его поверх первого.

26 - І так далі приклеюємо всі пелюстки другого ряду.

27 – Пелюстки третього ряду закріплюємо таким чином: наносимо невеличку краплю клею на середину пелюстки та притискаємо її пальцями. Виходить невелика така складочка на краєчку.

28 - Робимо так само з кожною пелюсткою. Потім посередині робимо отвір (вказано стрілкою), вставляємо туди бутончик з двома рядами пелюсток. Приклеюємо її в центрі. І по черзі наносючи гарячий клей на кожную пелюстку в місці, зазначену галочкою приклеюємо цей ряд пелюсток.

Наша троянда з фоамірану
готова!

Додатково: таку троянду можна використовувати в якості оздоблювального елемента або як самостійну прикрасу для готового виробу.

Інструкційна карта Виготовлення штучних квітів яблуневого цвіту з фоамірану

Матеріали та інструменти:

- дироколи;
- супер-клей;
- зубочистка;
- фоаміран білий та зелений;
- дрiт;
- тейп-стрічка.

1. Обираємо дирокол квітка.

2. Місця позначені чорним
вирізаємо за допомогою
ножиць.

3. Розтягуємо пальцями кожну пелюстку та за допомогою зубочистки малюємо прожилки на кожній пелюстці.

4. Ближче до серединки склеюємо кожну пелюстку за допомогою суперклею.

5. Вирізаємо з білого фоамірану смужки 1,5*1,5 см, нарізаємо бахрому. Приклеюємо відрізок дроту, потім змочуємо кінчики суперклеєм та занурюємо у борошно, опісля фарбуємо жовтою акриловою фарбою.

6. Приклеюємо нашу серединку до заготовки квітки за допомогою клею.

7. Дироклом із зеленого фоамірану вирізаємо зірочку та приклеюємо її до основи квітки.

8. Обгортаємо тейп-стрічкою дріт. Виготовляємо необхідну кількість квіток та поєднуємо їх у суцвіття.

Додатково: такі квіти можна використовувати в якості оздоблювального елемента для одягу або як брошку.

Інструкційна карта
Виготовлення штучних квітів маку з фоамірану

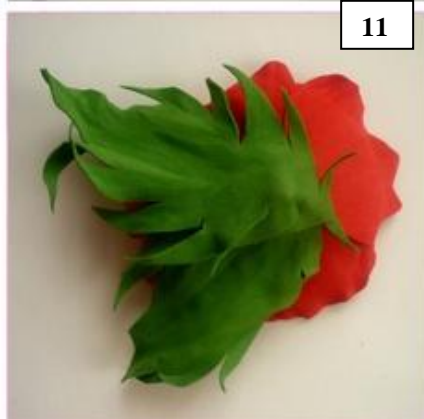
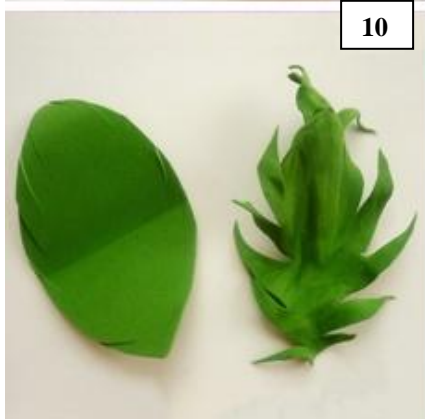
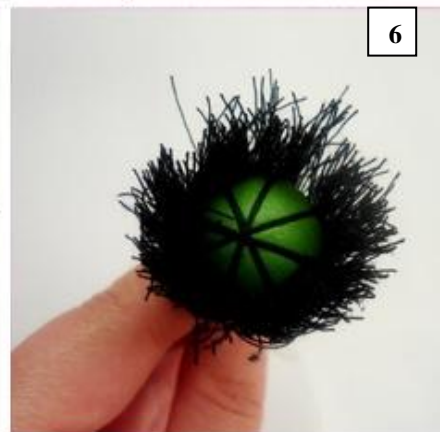
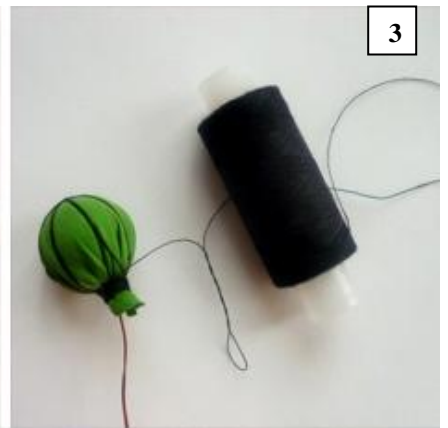
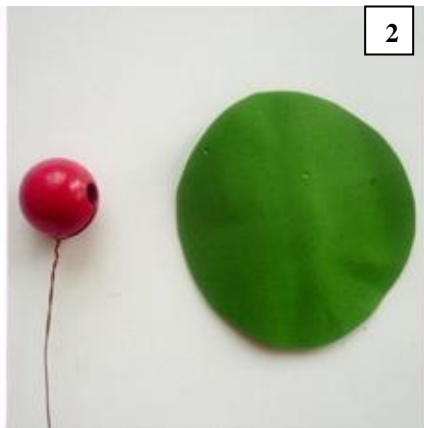

Матеріали та інструменти:

1. Фоаміран червоний, чорний, зелений.
2. Картон
3. Ножиці
4. Клей пістолет
5. Намистина діаметром 2 см
6. Дріт 20 см
7. Чорні нитки
8. Зубочистки

Послідовність виготовлення:

1. Виготовляємо з картону шаблони пелюстки.
2. Виріжте із зеленого фоаму круг діаметром 6 см.
3. У намистину вставте дріт та скрутіть його, формуючи ніжку.
4. Зелений круг нагрійте та обгорніть ним намистину, краї круга з'єднайте навколо дроту.
5. Зафіксуйте фоаміран чорними нитками з точкою перетину у центрі.
6. За допомогою зубочистки обведіть шаблони пелюстки на червоному фоамі, виріжте ножицями.
7. Пелюстки сплутайте складочками, потім ретельно скрутіть пальцями і випряміть їх – вони набудуть хвилястої текстури.
8. Приклеюйте пелюстки у 2 ряди біля основи кульки.
9. Виріжте 2 листочки із зеленого фоаму, потім скрутіть їх, формуючи потрібну текстуру.
10. З виворітної сторони бутону приклейте листочки, зайвий дріт обрізати.

Додатково: квіти маку можна використовувати для прикрашання одягу в етностилі або просто як самостійну прикрасу для готового виробу.

Творчий учнівський проект
Знімний комір
Банк ідей

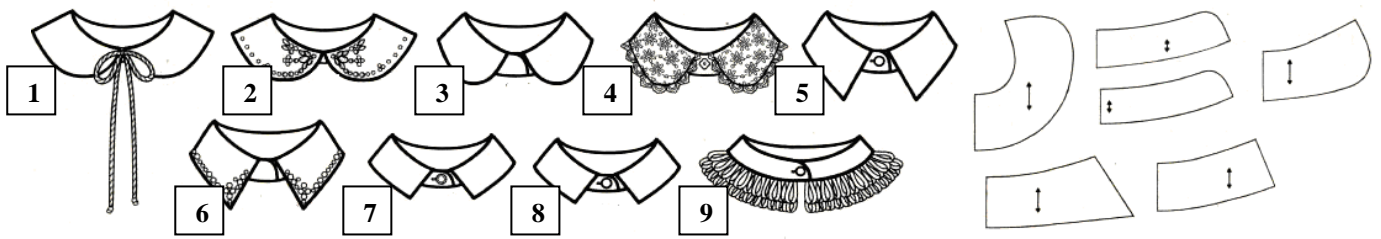

Моделі-аналоги

Знімний комір - модний аксесуар цієї весни. Чому б не спробувати пошити його власноруч. Він допоможе оновити улюблене вбрання, а також зробить образ довершеним. Пропонуємо декілька оригінальних варіантів.

Технологія виготовлення знімного коміру

Рекомендовані тканини: легкі джинсові тканини, бавовна, мереживо, тканина з вишивкою «ришельє» поплін, оксамит, шовк, тафта, тканини з пайетками.

Вам знадобиться: для моделей 1, 2: 40 см шириною 115 см або 150 см; 40 см прокладки шириною 60 см; для зав'язок 100 см кордового шнуру шириною 6мм. Для моделей 3, 4: 6 см шириною 115 см або 150 см; для стойки - 20 см шириною 115 або 150 см; 40 см прокладки шириною 60 см; для моделі 4 - 80 см еластичного мережива шириною прибіл. 2 см. Для моделей 5, 6: 30 см шириною 115 см або 150 см; для стойки -20 см шириною 115 або 150 см; 70 см прокладки шириною 60 см. Для моделей 7, 8: 30 см шириною 115 см або 150 см; для стойки -20 см шириною 115 або 150 см; 30 см прокладки шириною 60 см. Для моделі 9: для стойки - 20 см шириною 115 або 150 см; 20 см прокладки шириною 60 см; для обкатування 60 см тасьми-бахроми з органзи шириною 4 см.

Модель 2: вушко та гачок.

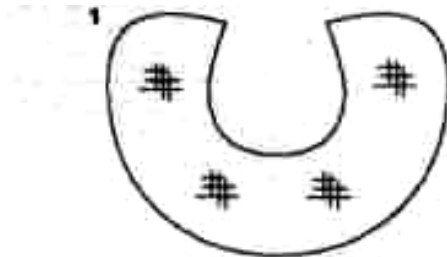
Модель 2: різноманітні декоративні камінці.

Модель 3-9: ефектний гудзик або кнопка.

Модель 6: різноманітні заклепки.

Модель 2, 6: клей для текстилю.

Розкрій: вирізати деталі за схемою. Деталі викройки вже подані з припусками на обробку швів та низу. **Пошиття:**

1. Моделі 1, 2: на одну половинку коміра з виворотної сторони припрасувати прокладку. Друга половинка = обшивка.

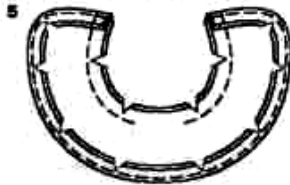
2. Модель 1: шнур-зав'язку розрізати навпіл, з кожного краю коміра приколотися по зав'язці. На протилежних кінцях зав'язати вузлики. Шнур скатати та сколотися, щоб він не заважав у процесі шиття.

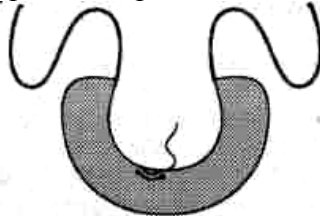
3. **Моделі 1, 2:** обшивку коміра покласти лицем до лица коміра, сколоти разом. Застрочити разом вздовж зовнішнього краю, виріз горловини залишити відкритим. Припуски шва коротко підрізати, на заокругленнях надрізати.

4. Обшивку відтягнути від коміра та заправувати, припуски шва - на обшивку. Обшивку прострочити з лицьової сторони якомога далі вздовж шва пристрочування разом із припусками шва з внутрішньої сторони.

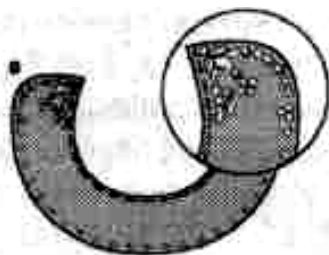
5. Обидві деталі коміра прострочити разом вздовж відкритих зрізів горловин, залишивши невеликий отвір. Припуски шва коротко підрізати, на заокругленнях надрізати, **В**.

6. **Модель 1:** через отвір комір вивернути на лицьову сторону, заправувати. Отвір зашити вручну.

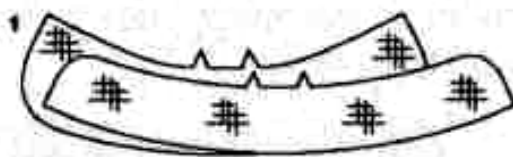

7. **Модель 2:** через отвір комір вивернути на лицьову сторону, заправувати. Отвір зашити вручну. Комір вистрочити вздовж країв. З виворотної сторони на краї пришити гачок та вушко.

8. За бажання, на комір пришити або приклеїти декоративні камінці (див. рис.)

1. **Модель 3:** на одну деталь коміра та одну стойку з виворотної сторони припрасувати прокладку. Інші деталі - обшивки.

2. Обшивку коміра покласти лицем до лиця коміра, сколоти разом. Застрочити разом вздовж зовнішнього краю, внутрішній зріз залишити відкритим. Припуски шва коротко підрізати, на заокругленнях надрізати.

3. Обшивку відтягнути від коміра та запрасувати, припуски шва - на обшивку. Обшивку прострочити з лицьової сторони якомога далі вздовж шва пристрочування разом із припусками шву з внутрішньої сторони.

4. Комір вивернути на лицьову сторону та запрасувати. Відкриті зрізи заметати разом. Комір вистрочити. Комір покласти обшивкою до лицьової сторони стойки, приметати.

5. Обшивку стойки покласти лицем до лиця стойки поверх коміра, стойку прострочити з трьох сторін. Припуски шва коротко підрізати, на заокругленнях надрізати.

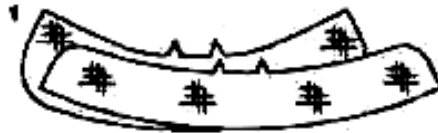
6. Комір вивернути на лицьову сторону, запрасувати. Нижні зрізи стойки та обшивки стойки запрасувати на 15 мм на внутрішню сторону та підрізати до ширини 6 мм.

7. Нижні зрізи стойки сколоти разом та прострочити. Комір вистрочити з усіх боків.

8. На край стойки пришити кнопку або виконати прорізну петлю для гудзика, пришити гудзик.

1. **Модель 4:** на одну деталь коміра та одну стойку з виворотної сторони припрасувати прокладку. Інші деталі

2. Вздовж позначеної лінії шва приметати мереживо

3. Обшивку коміра покласти лицем до лица коміра, сколоти разом. Застрочити разом вздовж зовнішнього краю, внутрішній зріз залишити відкритим. Припуски шва коротко підрізати, на заокругленнях надрізати.

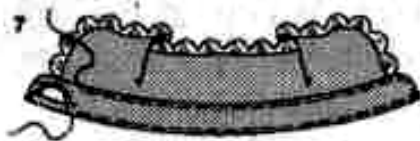
4. Комір вивернути на лицьову сторону та запракувати, мереживо запракувати назовні. Відкриті зрізи заметати разом. Комір покласти обшивкою до лицьової сторони стойки, приметати.

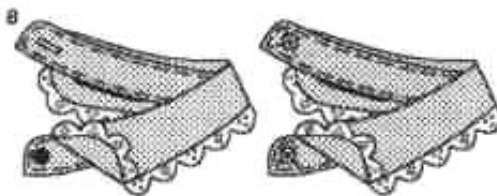
5. Обшивку стойки покласти лицем до лица стойки поверх коміра, стойку прострочити з трьох сторін. Припуски шва коротко підрізати, на заокругленнях надрізати.

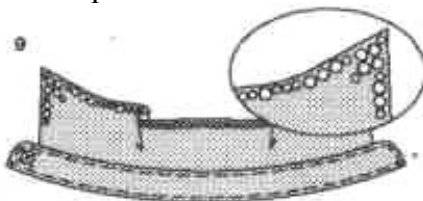
6. Комір вивернути на лицьову сторону, запрасувати. Нижні зрізи стойки та обшивки стойки запрасувати на 15 мм на внутрішню сторону та підрізати до ширини 6 мм.

7. Нижні зрізи стойки сколоти разом та прострочити. Комір вистрочити з усіх боків.

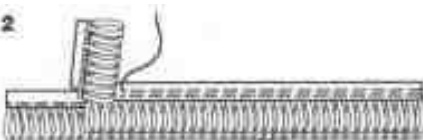
8. На край стойки пришити кнопку або виконати прорізну петлю для гудзика, пришити гудзик. **Моделі 5, 6, 7, 8** виконати як модель 3. Звернути увагу на те, що куточки коміра цих моделей не заокруглені, а гострі.

9. В моделі 6 наприкінці на комір наклеїти заклепки, як на рис.

1. **Модель 9:** на одну стойку з ви-воротної сторони припрасувати прокладку. Друга стойка - обшивка.

2. Тасьму розрізати навпіл. Другу стрічку тасьми пристрочити до верхнього краю першо

3. На лицьову сторону вздовж нижнього зрізу стойки між позначками приметати подвійну тасьму.

4. При подальшому пошитті тасьму відігнути донизу. Обшивку стойки покласти лицем до лиця стойки, сколоти разом. Стойку прострочити з трьох сторін. Припуски шва коротко підрізати, на заокругленнях надрізати.

5. Стойку вивернути на лицьову сторону, заправувати. Нижні зрізи стойки та обшивки стойки заправувати на 15 мм на внутрішню сторону та підрізати до ширини 6мм.

6. Нижні зрізи стойки сколотити разом та прострочити (тасьму розташовано між ними). Стойку вистрочити з усіх боків.

7. На край стойки пришити кнопку або виконати прорізну петлю для гудзика, пришити гудзик.

Варіанти оздоблення виробу

Варіанти оздоблення виробу

<http://dikulya67.ru>

gremo.livemaster.ru

Використані джерела:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти [Електронний ресурс]/Державні стандарти – Міністерство освіти і науки України //Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/ua//activity/education/56/general-secondary-education/state_standards/.
2. Куратнік Т.В. Розвиток творчого та критичного мислення на уроках трудового навчання та технологій. [Електронний ресурс]/Методичний портал //Режим доступу: <http://metodportal.com/node/55032>.
3. Как сделать кисточку из ниток? [Електронний ресурс] //Режим доступу: <http://womanadvice.ru/kak-sdelat-kistochku-iz-nitok>
4. Роза из фоамирана своїми руками. [Електронний ресурс] //Режим доступу: <http://www.ruchkimoj.ru/roza-iz-foamirana-svoimi-rukami-vtoroy-variant/>
5. Яблуневый цвет из фоамирана. Мастер-класс [Електронний ресурс] //Режим доступу: <http://mnogo-idei.com/yablonevyiy-tsvet-iz-foamirana-master-klass/>
6. Климук Л.В. Технологія виготовлення швейних виробів. – К.: Освіта, 1998. – 141с.